

Knižničný

SPRAVODAJCA

Časopis pre verejné knižnice
Trnavského samosprávneho kraja

Zriaďovateľ:

TT TRNAVSKÝ
SK SAMOSPRÁVNÝ
KRAJ

ROČNÍK: 50
ČÍSLO: 1
ROK: 2023

SLOVO NA ÚVOD	3
Z NAŠICH KNIŽNÍC	4
PREHĽAD VÝSLEDKOV ČINNOSTI VEREJNÝCH KNIŽNÍC TRNAVSKÉHO SAMOSPRÁVNEHO KRAJA ZA ROK 2022	4
24. ROČNÍK TÝŽDŇA SLOVENSKÝCH KNIŽNÍC VO VEREJNÝCH KNIŽNICIACH TTSK	10
NOC S ANDERSEKOM 2023	12
SLÁVNOSTNÉ OTVORENIE ZÁHRADNEJ ČITÁRNE KJF	14
VÝSTAVBA NOVEJ BUDOVY GALANTSKEJ KNIŽNICE	16
REKONŠTRUKCIE V ZÁHORSKEJ KNIŽNICI	18
NETRADIČNÉ VZDELÁVACIE HODINY ŽITNOOSTROVSKEJ KNIŽNICE	19
TRNAVSKÉ TÍNEĎŽERSKÉ STRETKÁ	21
LESK UKRYTÝ V KNIHE V GALANTSKEJ KNIŽNICI	23
DUNAJSKOSTREDSKÉ KNIHOBÚDKY	25
GRANTOVÉ PROJEKTY V KNIŽNICIACH TTSK	26
VZDELÁVANIE KNIHOVNÍKOV	37
PRIPOMÍNAME SI 50. VÝROČIE VZNIKU ODBORNÉHO PERIODIKA KNIŽNÍČNÝ SPRAVODAJCA	37
40. VÝROČIE VZNIKU ČASOPISU KNIHOVNÍCKY OBZOR	39
KNIŽNICE SENIOROM II	42
SPOLOK SLOVENSKÝCH KNIHOVNÍKOV A KNIŽNÍC	44
TRNAVSKÁ POBOČKA SSKK	44
EXKURZIA DO UHERSKÉHO HRADIŠŤA A OSTROŽSKEJ NOVEJ VSI	45
METODICKÉ MATERIÁLY PRE KNIŽNICE	47

SLOVO na úvod

Knižnica sa stala domovom kultúry. Na jej počiatku bolo slovo a tvorivé slovo sa v knižnici uchováva, udržiava v úcte a ponúka ako cesta k druhým. V bezpečí domova sa uchovávajú najpodstatnejšie informácie a príbehy, ktoré obstáli v čase a majú čo povedať aj súčasnej generácii. Domov je miesto, kde nejde o moc, ani o presadenie jedinej pravdy. Domov je miesto bez masiek a bez pretvárinky. Ide v ňom o budovanie zázemia, vzájomných

vzťahov a mostov. Jeden jeho koniec sa opiera o skúsenosti a pamäť, druhý je otvorený smerom k budúcnosti a svetu, do ktorého každodenne vchádzame zo svojho príbytku. Knižnice sú mostom, ktorý prepája staré s novým, vytvára spojenia a komunity, ktoré pochopili, že slová potrebujú kontext a príbeh. Knižnica ako domov je symbolom generačného prepojenia, v rámci ktorého je každý jej člen dôležitý a každý tu má svoje miesto. Od tých najmenších až po tých, ktorí nosia prežitú skúsenosť v sebe. Najpodstatnejším spojivom je pritom dôvera. Vďaka nej sa v množstve slov nikto nestráca, ale nachádza sa v príbehoch, informáciách či dokumentoch, ktoré sú pre život človeka základnou inšpiráciou i nosnou konštrukciou myslenia.

V knižniciach sa učíme obstáť v množstve rýchlo tečúcich informácií, neprednúť panike, ani jednostrannému úsudku, ale pomocou uchovaných príbehov dotvárať príbeh osobný. Tak ako pri čítaní musíme byť trpezliví a nemali by sme preskakovať riadky, aj v knižniciach nám neostáva nič iné, ako trpezlivo udržiavať a prehĺbovať najcennejšiu hodnotu – dôveru. Nie je to ľahké v množstve podnetov bez kontextu, ktoré skôr dôveru podkopávajú, ako prehľbujú. Je ťažké stáť v strede života a ponúkať zázemie všetkým, aj tým, ktorí stoja proti sebe. Budovanie dôvery je proces kontinuálny a zdĺhavý, ide často o nepozorované procesy, ktoré privádzajú k dospelosti tých, ktorí do sveta slova vstupujú. Knižnica je podobne ako domov, okrem možností poznávania a vzdelávania, aj priestorom oddychu, snívania či fantázie, bez ktorých by človek uzavrel život len do formy holej existencie. V európskom kontexte sú knižnice ako kultúrne inštitúcie fundamentom spoločnosti, ktorú spoluvytvárajú. Výraznou mierou k tomu môžeme prispieť i my, ktorí

v knižniciach pracujeme. Napriek pocitu spoločenského nedocenenia väčšina z nás tuší, že domov, dôvera a pamäť, ktoré sú spojené s knižnicami, patria k najpodstatnejším hodnotám. Som rád, že spolu s vami sa nám ich darí udržiavať, čo potvrdzuje množstvo aktivít, podujatí i rekonštrukčných prác vykonaných v tomto roku, ako aj už 50. ročník tohto Knižničného spravodajcu. Nestráťme vzájomnú dôveru a energiu potrebnú pre udržanie knižničného domova. V uponáhľanom a čoraz neistejšom svete je ich hodnota nenahraditeľná.

*Ing. Pavol Tomašovič
riaditeľ Knižnice Juraja Fándlyho v Trnave*

PREHĽAD VÝSLEDKOV ČINNOSTI VEREJNÝCH KNIŽNÍC TRNAVSKÉHO SAMOSPRÁVNEHO KRAJA ZA ROK 2022

Rok 2022 bol pre používateľov knižníc v Trnavskom kraji opäť skúškou ich schopností a zručností. Pandémia Covid 19 pretrvávala a knižnice sa museli prispôbovať rôznym protipandemickým opatreniam. Následne to bol však aj rok, kedy sa knižnice cielene zameriavali na opätovné naštartovanie k poskytovaniu prezenčných služieb. Používatelia začali opäť využívať služby knižníc a postupne začali navštevovať podujatia, ktoré knižnice pripravovali. Prvý polrok však pretrvávali opatrenia, vďaka ktorým prebiehalo mnoho podujatí ešte vo virtuálnej podobe. Postupne však knižnice prešli už len k prezenčnej forme podujatí, čím sa radikálne zvýšila návštevnosť knižníc. Postupné uvoľňovanie opatrení sa pozitívne odzrkadlilo skoro na všetkých merných ukazovateľoch verejných knižníc, najradikálnejšie však na hodnotách počtu výpožičiek a registrovaných používateľov.

Prehľad výsledkov činnosti VK TTSK je spracovaný na základe podkladov, ktoré jednotlivé verejné knižnice poskytli metodickému oddeleniu Knižnice Juraja Fándlyho v Trnave na základe žiadosti tohto oddelenia.

SIEŤ KNIŽNÍC

V roku 2022 bolo súčasťou knižničného systému Trnavského samosprávneho

- kraja (TTSK) 219 verejných knižníc, z toho 126 fungujúcich a 93 stagnujúcich knižníc:
- 1 regionálna knižnica s krajskou pôsobnosťou (Knižnica Juraja Fándlyho v Trnave)
 - 3 regionálne (Galantská knižnica v Galante, Záhorská knižnica v Senici a Žitnoostrovská knižnica v Dunajskej Strede)
 - 13 mestských (Leopoldov, Piešťany, Hlohovec, Vrbové, Gabčíkovo, Šamorín, Veľký Meder, Sered', Sládkovičovo, Skalica, Gbely, Šaštín-Stráže, Holíč)
 - 9 obecných knižníc s profesionálnym zamestnancom
 - 193 obecných knižníc s neprofesionálnym zamestnancom (z toho 100 fungujúcich a 93 stagnujúcich obecných knižníc s neprofesionálnym zamestnancom)

0 zrušených knižníc

Trendom ostatných rokov je preradenie funkčných knižníc do stagnácie. V roku 2022 evidujeme 7 obecných neprofesionalizovaných knižníc preradených do stagnácie. V okrese Trnava sa preradili do stagnácie 3 knižnice, a to Obecná knižnica v Dolnom Dubovom, Obecná knižnica v Radošovciach a Obecná knižnica v Trstíne. V okrese Galanta začali stagnovať knižnica v obciach Čierna Voda a Matúškovo. V okrese Senica sa preradila do stagnácie Obecná knižnica Moravský Svätý Ján a v okrese Skalica Obecná knižnica v Popudinských Močidl'anoch. Pretrvávajúci nárast stagnujúcich knižníc je výsledkom zníženého záujmu po pandemickom období a z dôvodu globálneho zvýšenia cien energií. Pozitívom však v roku 2022 bola obnova 3 obecných knižníc po dlhšej stagnácii. V okrese Dunajská Streda obnovila činnosť knižnica v obci Nový Život. V okrese Hlohovec obnovila činnosť Obecná knižnica v Merašiciach a v okrese Trnava obnovila činnosť po ročnej stagnácii knižnica v obci Borová.

KNIŽNIČNÝ FOND

Údaje o knižničnom fonde VK TTSK sú uvádzané len za fungujúce verejné knižnice.

Knižničný fond VK TTSK tvorilo spolu 1 542 816 knižničných jednotiek (ďalej kn. j.), čo je o 26 893 kn. j. menej ako v roku 2021. Zaznamenaný úbytok je odzrkadlením pre-

radenia funkčných knižníc do stagnácie. V porovnaní s rokom 2021 sme zaznamenali v roku 2022 nárast v počte stagnujúcich knižníc o 4 obecné knižnice. Navýšenie knižničného fondu vykázali okresy Dunajská Streda (+11 707), Hlohovec (+3 528) a Piešťany (+1 224). V okrese Dunajská Streda a Hlohovec došlo k obnove knižníc a do stagnácie sa nepreradila žiadna knižnica v týchto okresoch, čo sa pozitívne odzrkadlilo v náraste knižničných jednotiek. Najvýraznejší pokles knižničných jednotiek zaznamenal okres Galanta (-19 322 kn. j.).

Z celkového počtu kn. j. tvorí 408 583 kn. j. (-11 012) odborná literatúra pre dospelých, čo je 26,48% knižničného fondu. Dlhodobým trendom v zoskupení knižničného fondu je vyradovanie zastaranej odbornej literatúry, čo sa každoročne odzrkadľuje v radikálnych úbytkoch kn. j. Odborná literatúra pre deti predstavuje 79 284 kn. j. (-3 182), čo je 5,14 % a krásna literatúra pre deti a mládež predstavuje 347 450 kn. j. (-7 876), čo je 22,52 % z celkového počtu kn. j. Krásna literatúra pre dospelých je zastúpená 707 499 kn. j. (-4 823), čo je 45,86 %. Najviac je teda zastúpená literatúra pre dospelých, pričom prevažuje krásna literatúra. Počet kn. j. literatúry pre dospelých v roku 2022 predstavoval 72,34 % z celkového počtu kn. j.

Obrat knižničného fondu je jedným z dôležitých ukazovateľov rozsahu, rozmanitosti a kvality knižničného fondu. Správne vyskladaný fond zohľadňujúci potreby a záujmy používateľov danej knižnice je základným atribútom knižníc. Dôležitým faktorom je okrem pravidelného dopĺňovania knižničného fondu o nové tituly aj vyradovanie poškodených a neaktuálnych knižničných jednotiek, resp. titulov, o ktoré požívatelia nemajú dlhodobu záujem.

Procesom revitalizácie fondu, a teda dopĺňania a vyradovania knižničných jednotiek, vieme vytvoriť aktuálny a príťažlivý fond knižnice a zvýšiť tak nielen jej návštevnosť, ale aj využívanie jej služieb.

V roku 2022 sa obrat knižničného fondu zvýšil takmer vo všetkých okresoch TTSK. Jediným okresom, kde sme zaznamenali malý pokles obratu knižničného fondu, je okres Senica (-0,03). Avšak aj napriek tomuto poklesu vykazuje okres Senica najvyšší obrat KF.

Priemerná cena 1 knižničného dokumentu získaného kúpou v roku 2022 bola 11,16 €, čo je nárast o 17 centov na knižničnú jed-

notku.

Celkovo bol v roku 2022 vo VK TTSK zakúpený knižničný fond v hodnote 240 255 €, čo je o 95 505 € menej ako v roku 2021.

Jedným zo zdrojov finančných prostriedkov na nákup knižničného fondu boli aj dotácie z Fondu na podporu umenia, z ktorého v roku 2022 verejné knižnice TTSK získali spolu 196 891 €, čo je o 9 797 € viac ako v roku 2021.

VÝPOŽIČKY A SLUŽBY

Verejné knižnice TTSK zrealizovali v roku 2022 spolu 946 065 (+216 478) výpožičiek knižničných dokumentov. Radikálny nárast počtu výpožičiek vykázali skoro všetky okresy. Jediný okres, ktorý vykázal pokles výpožičiek, bol okres Senica (-19 379). Najväčší nárast výpožičiek vykázal okres Trnava (+88 795 výpožičiek). Celkový nárast výpožičiek v TTSK odzrkadľoval postupné uvoľňovanie protipandemických opatrení a postupný návrat k poskytovaniu všetkých knižnično-informačných služieb. Niektoré knižnice však zasiahla pandémia natoľko, že sa rozhodli do konca roka zostať v stagnácii. Pozitívom však je, že v porovnaní s rokom 2021 bolo takýchto verejných knižníc už len 7, čo je o 35 knižníc menej. Najviac verejných knižníc, ktoré dočasne zatvorili v roku 2022 svoje brány do konca roka, sa nachádza v okrese Piešťany (3 knižnice).

Priemerný počet výpožičiek v roku 2022 na 1 obyvateľa TTSK bol 2,11 (+0,47) výpožičky, každý registrovaný používateľ v roku 2022 zrealizoval priemerne 29,26 (+4,26) výpožičiek.

Absenčné výpožičky - v roku 2022 knižnice zrealizovali spolu 706 394 absenčných výpožičiek, čo je nárast o 194 403. Najväčší nárast absenčných výpožičiek bol zaznamenaný v okrese Trnava (+88 843). Jediný pokles absenčných výpožičiek zaznamenal okres Senica (-3 990). Počet **prezenčných výpožičiek** dosiahol hodnotu 239 671 výpožičiek (+22 075). Pokles vykázali 2 okresy, pričom najvýraznejší vykázal opäť okres Senica (-15 389). Najvýraznejší nárast prezenčných výpožičiek vykázali okresy Dunajská Streda (+ 15 145) a Piešťany (14 760).

Z celkového počtu výpožičiek bol v roku 2022 tradične najväčší záujem o výpožičky literatúry pre dospelých (441 637). Výpožičky krásnej literatúry pre dospelých predstavovali 46,68 % (-0,62 %), výpožičiek odbornej literatúry pre dospelých bolo

13,27 % (-4,31 %) z celkového počtu výpožičiek. Krásna literatúra pre deti tvorila 25,08 % (+4,66%) výpožičiek a odborná literatúra pre deti 4,55 % (+0,24 %). Vo výpožičkách detskej literatúry teda vykázali knižnice TTSK nárast v porovnaní s predošlým rokom. Veľmi dôležitou súčasťou fondu verejných knižníc sú aj naďalej periodiká. Počet výpožičiek periodik z celkového počtu výpožičiek dosiahol hodnotu 10,41 % (-0,01 %) z celkového počtu výpožičiek.

Regionálne knižnice poskytli používateľom spolu 30 544 (+7 566) bibliografických a faktografických informácií a na požiadanie

vypracovali 249 (-56) rešerší.

POUŽÍVATELIA

V roku 2022 narástol počet registrovaných používateľov vo verejných knižniciach v Trnavskom kraji o 3 147 používateľov knižníc. V danom roku sa zaregistrovalo celkovo 32 331 používateľov. Nárast bol zaznamenaný takmer vo všetkých okresoch, pričom najväčší nárast vykázali verejné knižnice v okrese Trnava (+1 717) a v okrese Dunajská Streda (+834).

Aj aktívni používatelia do 15 rokov vykázali v porovnaní s rokom 2021 nárast. Pribúdanie detských čitateľov zaevidovali knižnice vo všetkých okresoch TTSK. Celkovo sa registrovalo 12 451 používateľov, čo je o 2 281 viac ako v predchádzajúcom roku. V kategórii používateľov do 15 rokov vykázali najvyšší nárast opäť okresy Trnava (+672) a Dunajská Streda (+418).

Verejné knižnice TTSK v roku 2022 zaregistrovali 32 331 (+3 147) používateľov, čo je 7,23 % (+0,68 %) z celkového počtu obyvateľov TTSK v sídlach fungujúcich VK TTSK.

Nárast počtu aktívnych používateľov bol v roku 2022 zaznamenaný aj vo všetkých sieťach verejných knižníc TTSK. Najvýraznejší nárast vykázala krajská knižnica v Trnave (+1 470). Prispela k tomu marketingová stratégia, keď Knižnica Juraja Fándlyho v Trnave zaviedla od 14. februára 2022 jeden deň v mesiaci vždy registráciu zdarma ako dar používateľom k 95. výročiu. Každý mesiac bola 14. deň v mesiaci registrácia bezplatne pre všetky kategórie používateľov, čo sa odzrkadlilo na ich ná-

raste najmä z radov dospelých a seniorov. Najnižší nárast vykázali obecné profesionálne knižnice (+237).

S cieľom využiť služby knižnice a zúčastniť sa podujatí navštívilo VK TTSK v roku 2022 spolu 450 934 fyzických návštevníkov (+62 237). V danom ukazovateli vykázal najväčší pokles okres Galanta (-61 958). Tento pokles je však spôsobený pôvodne nejednotnou metódou vykazovania návštevníkov. Počas pandemického obdobia sa totiž mohli vykazovať účastníci online podujatí a besied do celkového počtu návštevníkov. Neskôr dostali knižnice usmernenie, že za návštevníkov online podujatia môžu knižnice počítať výlučne tých, ktorí sa zúčastnili podujatia (alebo si ho pozreli) v deň premiéry. Najväčší počet návštevníkov vykázali okresy Trnava (+45 816) a Piešťany (+41 151).

V štandardoch činností knižníc z roku 2020 sa prihliada aj na počet virtuálnych návštevníkov knižníc. Medzi virtuálnych návštevníkov sa radia návštevníci online podujatí, návštevníci webového sídla knižnice ako i návštevníci sociálnych sietí knižníc. V roku 2022 bol počet virtuálnych návštevníkov verejných knižníc v Trnavskom kraji 593 239 (+57 638). Najvyšší počet zaznamenal okres Trnava (303 595) a okres Galanta (129 574).

V roku 2022 každý obyvateľ TTSK navštívil knižnicu v priemere 1-krát (+0,13).

Aktívny používateľ navštívil v priebehu roka 2022 knižnicu v priemere 13,95-krát (+0,63).

INFORMAČNÉ TECHNOLOGIE

VK TTSK mali v roku 2022 k dispozícii spolu 105 (-12) počítačov s pripojením na internet. Knižnice evidujú u používateľov pokles záujmu o počítače s pripojením už dlhodobo. V boji s poklesom záujmu používateľov o internet v knižniciach nepomohla ani úprava metodiky v štandardoch, vďaka ktorým mohli knižnice ponúknuť používateľom ako alternatívu k počítaču tablet s pripojením na internet. Informačné technológie však budú mať vo verejných knižniciach vždy svoje opodstatnenie. Využitie wifi pripojenie majú používatelia možnosť v 58 (+8) VK TTSK. Najviac verejných knižníc v TTSK, ktoré poskytujú svojim používateľom wifi pripojenie, sa nachádza v okrese Dunajská Streda (+14). Informácie o svojich službách na webe zriaďovateľa sprístupňuje spolu 96 (+10) verejných knižníc a vlastnou webovou stránkou disponuje 18 (+5) VK TTSK. Online katalógom disponuje 21 knižníc (+3).

Verejné knižnice TTSK a ich chod ovplyvnila pandémia Covid 19 tak, ako aj ostatné inštitúcie (a nielen kultúrneho charakteru) veľmi výrazne. Rok 2022 bol však odrazovým mostíkom k návratu k normálnemu fungovaniu knižníc. V danom ro-

ku nielenže vláda SR v protipandemických opatreniach zaradila verejné knižnice medzi kritickú infraštruktúru, čím zdôraznila ich význam pre spoločnosť, ale používatelia sa začali postupne vracieť do knižníc. Najdôležitejšie ukazovatele, ktorými sú počet registrovaných používateľov a počet výpožičiek začali opäť radikálne stúpať. Evidentný nárast sme zaevidovali aj v počte návštevníkov knižníc, ktorý bol ovplyvnený aj enormným nárastom počtu podujatí, ktoré knižnice pre verejnosť pripravili. Knižnice sa snažili rozšíriť ponuku svojich služieb a zaradili do svojej ponuky knižničného fondu aj výpožičky detských e-knží prostredníctvom portálu KUBO. Dopad pandémie a finančnej krízy sa však negatívne prejavil na nákupe knižničných jednotiek vo verejných knižniciach, čo následne negatívne ovplyvnilo počet prírastkov vo fonde knižníc. Porovnávať merné ukazovatele verejných knižníc TTSK bolo za posledné tri „pandemické“ roky veľmi špecifické, a preto veríme, že v nasledujúcich rokoch už svet nebude ovplyvňovať pandémia priamo a knižnice sa budú môcť naplno venovať svojmu poslaniu a poskytovaniu knižnično-informačných služieb svojim používateľom.

Mgr. Miriam Danková, Knižnica Juraja Fándlyho v Trnave

24. ROČNÍK TÝŽDŇA SLOVENSKÝCH KNIŽNÍC VO VEREJNÝCH KNIŽNICIACH TTSK

Týždeň slovenských knižníc sa v roku 2023 konal od 6. do 11. marca. 24. ročník tohto celoslovenského podujatia bol venovaný dezinformáciám a informáciám ako takým, preto bolo motto 24. ročníka znelo: „Knižnice, záruka kvalitných informácií.“ Počas tohto marcového týždňa navštívilo verejné knižnice TTSK 15 659 návštevníkov. Do tejto celoslovenskej akcie sa v Trnavskom kraji zapojilo 19 knižníc, z toho boli 4 regionálne, 7 mestských, 2 obecné knižnice s profesionálnym pracovníkom a 6 neprofesionalizovaných obecných knižníc (tabuľka č. 1). Spolu sa uskutočnilo 235 podujatí, ktorých sa zúčastnilo 5 823 návštevníkov. Zorganizovalo sa 72 hodín informačnej výchovy, 55 exkurzií, 31 besied so spisovateľmi a tvorcami kníh. Nainštalovaných bolo 19 výstav a uskutočnilo sa ešte 58 iných podujatí. Počas TSK bolo zapísaných 690 nových čitateľov a vrátilo sa 1 677 kníh.

Slávnostné otvorenie v TTSK sa uskutočnilo 6. marca 2023 v záhradnej čítárni Knižnice Juraja Fándlyho v Trnave za prítomnosti riaditeľa odboru kultúry Trnavského sa-

mosprávneho kraja (ďalej len TTSK) Mgr. Petra Kadlica, riaditeľov regionálnych knižníc a riaditeľov kultúrnych inštitúcií TTSK, zástupcov mestských a aj obecných knižníc. Podujatie otvoril svojím príhovorom a úvahou o dezinformáciách a hoaxoch riaditeľ Knižnice Juraja Fándlyho v Trnave a následne sa uskutočnila prvá beseda Týždňa slovenských knižníc v TTSK. Besedu pod názvom „Od divadla ku knihe“ s obľúbeným spisovateľom Viliamom Klimáčkom moderoval Martin Jurčo a vo svojom rozprávaní autor a režisér bratislavského divadla GuNaGu zaspomínal na svoju študentskú mladosť a svoje divadelné začiatky. Knižnica Juraja Fándlyho v Trnave si počas tohto týždňa pripravila množstvo podujatí, okrem iného aj stretnutie s Marikou Eisler Studeňicovou či rozprávanie o Špíglsále so Simonou Jurčovou.

Tabuľka č. 1 Prehľad činnosti verejných knižníc v TTSK počas TSK 2023 podľa typu knižnice

	Regionálne knižnice	Mestské knižnice	Obecné PZ knižnice	Obecné NZ knižnice	Spolu
Počet knižníc	4	7	2	6	19
Počet podujatí	113	94	11	17	235
Počet návštevníkov	10 771	4 115	347	426	15 659
Počet zapísaných čitateľov	327	325	11	27	690

Galantská knižnica v Galante pripravila besedy Veda pre malých i veľkých s odborníkom Dušanom Valentom, kvízy pre deti, mládež i pre dospelých a vzdelávanie seniorov na prácu s počítačom. Záhorská knižnica v Senici zorganizovala pre deti stretnutie s autorkou kníh Danou Hlavatou a krst knihy spisovateľa Petra Jelínka. Žitnoostrovská knižnica v Dunajskej Strede ponúkla stretnutie so spisovateľom Lászlom Barakom a besedu s názvom „Bráňte sa!“, počas ktorej autor Tibor Sklut prezentoval knihu o sebaobrane. Ani mestské knižnice nezaostávali v ponuke podujatí pre širokú verejnosť. Mestská knižnica mesta Piešťany okrem iného pripravila pri príležitosti Týždňa slovenských knižníc napríklad literárno-výtvarný workshop s ilustrátorkou Zuzanou Bočkayovou-Brunckovou ako sprievodné podujatie k výstave Od farby k nefarbe a v Múdrej ponorke zorganizovala tvorivé čítanie z knihy Zuzany Wienk a Adriána Macha, určené pre najmenších. Mestská knižnica Zsigmonda Zala-

baiho v Šamoríne pripravila pre širokú verejnosť cestovateľskú besedu a besedu so spisovateľkou Lenkou Šingovskou. Knižnica v Hlohovci v rámci tohto týždňa zorganizovali podujatia pre všetky vekové kategórie a besedy, počas ktorých predstavila svoju tvorbu napr. poetka Eva Luka.

Knižnice TTSK pripravili počas 24. ročníka Týždňa Slovenských knižníc naozaj rozmanitú ponuku podujatí. Je evidentné, že knižnice ako také majú svoje miesto v kultúrnej mape nášho kraja a tešia sa obľube širokej verejnosti, o čom svedčia aj počty zapísaných čitateľov a počty

návštevníkov počas tohto ročníka Týždňa Slovenských knižníc.

V roku 2024 sa jubilejný 25. ročník tohto celoslovenského podujatia bude konať v termíne od 4. do 10. marca s cieľom prepájať generácie čitateľov s mottom „Knižnice pre všetkých – Zober babku do knižnice“. V našom kraji termín vychádza počas jarných školských prázdnin, čo môže ovplyvniť návštevnosť podujatí, ktoré budú knižnice organizovať, ale veríme, že naše verejné knižnice opäť pripravia kvalitný program pre všetky kategórie čitateľov a nenechajú a odradiť termínom. Už teraz sa tešíme na ich program.

Mgr. Miriam Danková, Knižnica Juraja Fándlyho v Trnave

Foto: Archív Knižnice Juraja Fándlyho v Trnave

NOC S ANDERSENOM V TTSK 2023

18. ročník medzinárodného podujatia na podporu čítania detí už tradične na Slovensku koordinuje a metodicky zastrešuje Spolok slovenských knihovníkov a knižníc. V tomto roku opäť pripravil pre zapojené inštitúcie okrem nápadníka a propagačných materiálov aj slovenské témy. Zapojené inštitúcie si mohli vybrať z nasledujúcich tém: 100. výročie narodenia spisovateľky Kristy Bendovej, 175. výročie ilustrátora Svetozára Mydla, 100. výročie narodenia českej ilustrátorky Heleny Zmatlíkovej,

100. výročie narodenia českej spisovateľky a ilustrátorky Daisy Mrázkovej, rozprávka H. CH. Andersena Škaredé káčatko, ktorá vyšla pred 180 rokmi, rozprávka Ondřeja Sekoru Ferdo Mravec, ktorá vyšla pred 90 rokmi, 100. výročie založenia The Walt Disney Studios, 95. výročie vzniku Mickey Mouse a na výber bola aj téma venovaná dobrodružnému románu Julesa Verna Cesta okolo sveta za 80 dní, ktorý bol vydaný pred 150 rokmi. V roku 2023 sa konala Noc s Andersenom prvýkrát pod záštitou ministerky kultúry Slovenskej republiky Natálie Milanovej.

V Trnavskom samosprávnom kraji (TSK) sa do 18. ročníka tohto podujatia zapojilo 25 inštitúcií, ktoré privítali spolu 1 548 detí. Zapojilo sa 8 verejných knižníc, z toho 1 krajská knižnica, 3 regionálne knižnice, 1 mestská knižnica a 3 obecné knižnice. Verejné knižnice privítali 334 detí, pričom klasickú verziu s prespávaním zorganizovali 4 knižnice a skrátenu verziu bez prespávania tiež 4 knižnice. Zo zapojených knižníc je 6 kolektívnym členom Spolku slovenských knihovníkov a knižníc.

Aj v tomto ročníku bol bohatý program, v ktorom nechýbali už tradičné aktivity ako tvorivé dielne, hlasné a dramatizované čítania, literárne divadielka, kvízy a hádanky a pod.

Galantská knižnica pripravila okrem tvorivých dielničiek s ilustrátorom Filipom Horníkom divadielko k tohtoročnej téme Škaredé káčatko, ktoré deťom prišlo zahrať divadlo Oskar. V Žitnoostrovej knižnici sa deti mohli zúčastniť besedy so spisovateľkou Danicou Pauličkovou či vystúpenia Barbory Krajč Zamiškovej a Divadla Tuš - Pippi Dlhá Pančucha. Záhorská knižnica v Senici si pripravila pre deti stretnutie s policajtami a rôzne hravé aktivity, počas ktorých sa mohli deti napr. zahrať na knihovníka, zahrať si živé rozprávkové pexeso alebo vyskúšať tanečné stronzo. V krajskej knižnici v Trnave sa nocovalo na dvoch miestach, a to v hlavnej budove v detskom oddelení a v pobočke Tulipán. Deti čakala beseda s autorkou Andreou Gregušovou, Beatou Kuracinovou - Vargovou a ilustrátorkou Oksanou Lukomskou. Deti navštívil aj predseda Trnavského samosprávneho kraja župan Jozef Viskupič a prečítal im rozprávku Škaredé káčatko.

Oblíbenou aktivitou počas Noci s Andersenom je pátranie po poklade alebo skrytých úlohách. Podobné dobrodružstvá mohli zažiť aj deti v Mestskej knižnici

Typ knižnice/ Počet účastníkov	Okres TT/PN	Okres GA	Okres DS	Okres SE/SI	Spolu:
RKK	2/77	0/0	0/0	0/0	2/77
Regionálne knižnice	0/0	1/130	1/30	1/16	3/176
Mestské knižnice	0/0	1/12	0/0	0/0	1/12
Obecné PZ	1/17	0/0	0/0	0/0	1/17
Obecné NZ	0/0	2/52	0/0	0/0	2/52
Spolu	2/94	4/194	1/30	1/16	8/334

v Sládkovičove a v obecnej knižnici v Horných Salibách. V obecnej knižnici v Zavare deti prezentovali svoje talenty a zažili aj večernú vychádzku s baterkami.

Budúci rok sa bude Noc s Andersenom odohrávať 22. marca. Zakladatelia tohto medzinárodného projektu už zverejnili na domovskej stránke www.nocsandersenem.cz medzinárodné témy ďalšieho ročníka Noci s Andersenom a vďaka nim si pripomenieme napríklad 180. výročie publikovania Andersenovej rozprávky Snehová kráľovná, 100. výročie narodenia spisovateľa Eduarda Petišku a 75. narodeniny spisovateľa Petra Síse.

Mgr. Miriam Danková, Knižnica Juraja Fándlyho v Trnave

SLÁVNOSTNÉ OTVORENIE ZÁHRADNEJ ČITÁRNE V KNIŽNICI JURAJA FÁNDLYHO V TRNAVE

Knižnica Juraja Fándlyho v Trnave sídli v historickej budove postavenej v roku 1914. Architektonicky cenná budova zapísaná v Registri národných kultúrnych pamiatok má nesporne svoj genius loci, na druhej strane však aj priestorové limity, ktoré determinujú prevádzku a činnosť knižnice. Preto nové vedenie organizácie (2019) považovalo za prioritné predovšetkým vyvinúť snahu o rozšírenie priestorov knižni-

ce. Výsledkom tohto úsilia sa stal nový unikátny objekt záhradnej čítárne, postavený v novembri 2022 v záhrade knižnice. Zriaďovateľ knižnice – Trnavská župa poskytla ešte počas pandémie finančné prostriedky na stavbu tohto ekologického objektu (vyše 370 tisíc €), ktorý svojím architektonickým riešením vhodne zapadol do prostredia knižničnej záhrady. Ekologický rozmer stavby potvrdila zelená strecha objektu, ktorý vykazuje jedinečné tepelno-technické vlastnosti. Zelená strecha chráni budovu pred veľkými výkyvmi teplôt počas jednotlivých ročných období, zabraňuje prehrievaniu v lete alebo ochladzovaniu v zime a v neposlednom rade zvyšuje estetický dojem a korešponduje so súčasnou snahou prinavrátiť zeleň do miest. V objekte je vybudovaná čítareň s príručnou kuchynkou, kde pracovníci knižnice môžu pripraviť pre návštevníkov a návštevníčky kávu alebo čaj. Priestor zároveň slúži na organizovanie podujatí, na komunitné stretnutia, na organizáciu workshopov či tvorivých dielní. Prioritne však čítareň slúži čitateľom a čitateľkám ako miesto, kde si môžu prečítať dennú tlač a časopisy. Zároveň slúži aj ako bezbariérové pracovisko pre znevýhodnených návštevníkov a návštevníčky, ktorí si z tohto prostredia môžu požičať knihy aj z iných oddelení knižnice. Slávnostné otvorenie záhradnej čítárne sa uskutočnilo v pondelok 29. mája 2023. Na počesť oficiálneho otvorenia záhradnej čítárne pracovníci knižnice pripravili celodenný program určený pre všetky vekové kategórie návštevníkov. Dopoludnia privítala záhradná čítareň najmenších čitateľov a čitateľky. O ich zábavu sa postaralo divadlo ZuNeVa s divadelným predstavením o slušnom správaní pod názvom O nevychovej Zuzane, v ktorom sa predstavila herečka Zuzana Vavrová a aj nevychovaná Zuzana. Popoludní už jedinečná stavba privítala vzácných hostí - župana Trnavského samosprávneho kraja Jozefa Viskupiča, vicežupanku Veroniku Buc, vicežupanov Rastislava Mráza a Patrika Voltmana, za mesto Trnava viceprimátorku Evu Nemčovskú, projektanta objektu aj zástupcu fi. Invex - zhotoviteľa stavby, riaditeľov kultúrnych inštitúcií a partnerov knižnice a aj početných priaznivcov knižnice. Poduja-

tím, ktoré z verejných zdrojov podporil Fond na podporu umenia, sprevádzala šarmantná **Dália Šaškovičová**. Ako hosť v programe vystúpila speváčka **Katarína Feldeková** a herec Divadla Jána Palárika v Trnave **Martin Kochan**. Pri príležitosti slávnostného otvorenia záhradnej čítárne boli zároveň ocenení krajskou pobočkou Spolku slovenských knihovníkov a knižníc najlepší knihovníci a knižnice v Trnavskom samosprávnom kraji. Z rúk predsedníčky krajskej pobočky spolku Zuzany Martinkovičovej a župana Trnavského samosprávneho kraja Jozefa Viskupiča si Pamätné listy a grafiky prevzali štyri zaslúžilé knihovníčky - Jana Brlitová, Jana Pifková a Mária Tóthová z Knižnice Juraja Fándlyho v Trnave a pani Zuzana Halászová z Obecnej knižnice v Dolnom Štáli v okrese Dunajská Streda. Zároveň boli ocenené tri regionálne knižnice - Galantská knižnica, Žitnoostrovská knižnica a Knižnica Juraja Fándlyho v Trnave. Ako vo svojom príhovore zdôraznil župan Jozef Viskupič, realizácia záhradnej čítárne bola jedným z rozvojových projektov Trnavskej župy. Jeho cieľom bolo otvoriť zrevitalizovanú knižničnú záhradu prepojenú s mestským Ružovým parkom pre verejnosť, poskytnúť tento priestor ako domov pre kultúru a kultúrne podujatia. Pracovníci Knižnice Juraja Fándlyho v Trnave sú odhodlaní tento zámer svojimi aktivitami naplniť.

PhDr. Ľubica Malá, Knižnica Juraja Fándlyho v Trnave

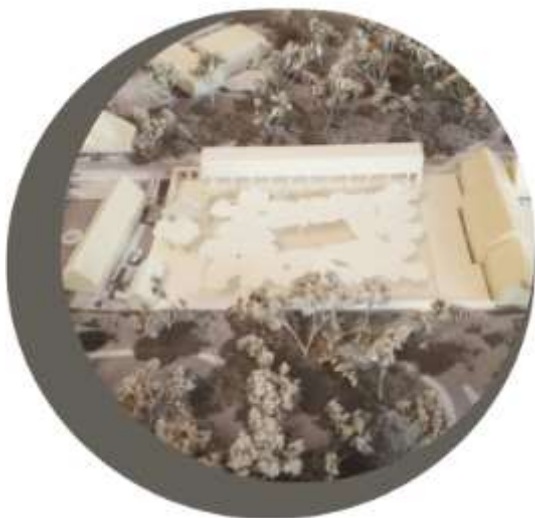
Foto: Archív Knižnice Juraja Fándlyho v Trnave

VÝSTAVBA NOVEJ BUDOVY GALANTSKEJ KNIŽNICE

Galantská knižnica v súčasnosti sídli v limitujúcich priestoroch vo viacúčelovom objekte v centre mesta. Priestory užívané knižnicou už nevyhovujú súčasným požiadavkám a trendom. Jej vedenie spolu so zriaďovateľom, Trnavským samosprávnym krajom, preto chce vybudovať nový areál v súlade s aktuálnymi trendami v prevádzke a architektúre knižníc.

Zámer postaviť novú budovu knižnice po prvýkrát oznámil verejnosti župan Trnavského samosprávneho kraja vo svojom slávnostnom príhovore 5. apríla 2022 počas slávnostnej akadémie k 70. výročiu vzniku Galantskej knižnice.

Nová knižnica má vzniknúť na mieste bývalého hospodárskeho dvora Esterházyovského kaštieľa v priamom kontakte s parkom, na Školskej ulici č. 14 v Galante, na pozemku, ktorého vlastníkom je Trnavský samosprávny kraj. Cieľom je prepojiť knižnicu s parkom a vytvoriť zázemie nielen pre knihy a čitateľov, ale aj pre stretnu-

tia miestnych komúnit na vzdelávacie a kultúrne podujatia. Región by tak mal dostať modernú kultúrnu inštitúciu.

Galantská knižnica vyhlásila verejnú anonymnú architektonicko - urbanistickú projektovú jednokolovú súťaž návrhov s názvom Galantská knižnica. Súťaž bola vyhlásená 13. marca 2023, návrhy bolo možné odovzdať do 13. júna 2023. Zo 48 zúčastnených porota vybrala jedného uchádzača – architekta Milana Kontšeka. Ocenila silný koncept budovy vsadenej do obvodových múrov pôvodnej meštianskej školy, ako aj efektívne využitie priestoru na pozemku.

Porotu tvorili skúsení architekti a architektky: Jana Benková (predsedníčka poroty), Jiří Jand'ourek, Martin Kvitkovský, Jaromír Krobot, Lubomíra Blašková. Každý z nich je držiteľom niektorého z profesijných ocenení. Porotu doplnili riaditeľka knižnice Lívia Koleková, riaditeľ odboru kultúry a športu TTSK Peter Kadlic. Ako expert poroty nominovaný mestom Galanta sa hodnotiaceho zasadnutia zúčastnil Alexander Elek, ktorý sprostredkoval informácie o miestnom kontexte.

„V meste Galanta sme sa rozhodli vytvoriť reprezentatívny kultúrno-spoločenský priestor. V priebehu minulého roka sme vyhlásili náš zámer rozšíriť knižnicu do nových a moderných priestorov, ktoré vzniknú v areáli susediacom s parkom. Vďaka tomu budeme môcť poskytovať ešte kvalitnejšie knižničné služby a organizovať vzdelávacie podujatia pre všetky generácie čitateľov, čo aj v kontexte dnešnej spoločenskej situácie považujem za nevyhnutné,“ povedal trnavský župan

Jozef Viskupič s tým, že ide o architektonickú súťaž na návrh prvej budovy verejnej knižnice, ktorá bude na Slovensku postavená po Nežnej revolúcii.

Súťaž po odbornej stránke realizovalo architektonické štúdio s názvom 2021 s.r.o. a bola inovatívna v tom, že súťažiaci nepredkladali vizualizácie, ktoré môžu podávať skreslený dojem z návrhu. Porota vychádzala len z výkresov a fyzického modelu a mohla sa tak lepšie sústrediť na odbornú stránku. Štúdio 2021 tento model nastavilo po vzore zaužívanej praxe v Rakúsku.

Po súťaži bude víťazný návrh dopracovaný do formy plnohodnotnej architektonickej štúdie, kde už víťaz zapracuje aj postrehy poroty, podrobnejšie požiadavky vyhlasovateľa, Krajského pamiatkového úradu a Mesta Galanta.

Podľa „optimistického“ časového harmonogramu výstavby budovy je začiatok stavebných prác naplánovaný na jún v roku 2025 a kolaudácia na december v roku 2026.

Mgr. Lívia Koleková, riaditeľka Galantskej knižnice v Galante

Foto: Archív Galantskej knižnice v Galante

REKONŠTRUKCIE V ZÁHORSKEJ KNIŽNICI

Už od roku 2021 sa v Záhorskej knižnici niesol v znamení rekonštrukcií, zmien a nových interiérových prírastkov, pričom v tomto trende knižnica pokračuje do súčasnosti. Jednou z prvých zmien bol ešte počas roku 2021, kedy boli knižnice zatvorené, vymenený obklad pozdĺž celého schodiska, čím je priestor presvetlenejší a nepôsobí ponuro.

Druhá zmena čakala oddelenie beletrie, konkrétne bola zmodernizovaná čítareň, pričom z pôvodného stavu zostali len kreslá. Tretou vynovenou časťou sa stala študovňa odborného oddelenia, ktorá získala nový šat v podobe vymalovaných stien, nových na mieru vyrobených regálov na

knihy, stolov a stoličiek.

Poslednou štvrtou zmenou si prešlo regionálne oddelenie, taktiež vymaľovaním stien, novými regálmi na knihy a skriňami.

Všetky uvedené zmeny sa odohrali počas mesiacov, kedy bola knižnica z dôvodu pandémie Covid 19 zatvorená, ale v knižnici sa rozhodli privítať čitateľov po dlhej odmlke vynovenými krásnymi priestormi. Spomínané projekty boli hrazené z prostriedkov a rozpočtu Záhorskej knižnice. TTSK neukrátil knižnici financie, nakoľko hneď v roku 2021 bola v obmedzenej prevádzke, a tak za ušetrné peniaze sme mohli zrekonštruovať niektoré časti interiéru, ktoré to potrebovali, a zároveň neboli finančne natoľko nákladné.

Koncom októbra 2022 do Záhorskej knižnice dorazilo akvárium, ktoré bolo úspešným projektom z výzvy „Vy rozhodujete, my pomáhame“ spoločnosti TESCO Senica z Nadácie Pontis, financované vo výške 1 300 €. Akvárium pre Záhorskú knižnicu získalo úžasných 19 076 hlasov. Obyvatelia akvária doplávali do svojho nového domova začiatkom novembra, kedy sa z neho tešili nielen detičky s rodičmi, ale aj knihovníkov živé osadenstvo akvária potešilo.

Mgr. Renáta Jurechová, Záhorská knižnica v Senici

Foto: Archív Záhorskej knižnice v Senici

NETRADIČNÉ VZDELÁVACIE HODINY ŽITNOOSTROVSKEJ KNIŽNICE

V decembri 2022 knižnica odštartovala novú sériu programov určených pre stredoškolákov: **netradičné hodiny literatúry**. Ich úmyslom je ukázať študentom literatúru z nového, pre nich možno neobvyklého pohľadu, poukázať na jej potrebnosť a výnimočnosť, odovzdať im takto užitočné, zaujímavé či zábavné informácie, a týmto

im pripraviť príjemný zážitok v priestoroch knižnice, aby sa do nej radi vracali.

Cieľom prednáškovej série s názvom **HANGOLÓ=LADENIE - netradičná hodina literatúry v knižnici** je prilákať študentov k čítaniu prostredníctvom hudby a priamych rozhovorov a takto "naladiť" ich záujem o literárne diela.

Prvou časťou série zameranej na prepojenie literatúry a hudby bola prednáška s témou "**Súčasná literatúra ako hudba**". Počas tejto hodiny Máté Mezei a Ádám Mezei predstavili študentom nevšedný vzťah medzi poéziou a popkultúrou. Prednášku obohatili hudobnými vložkami, zhudobnenými básňami vo vlastnom prevedení.

Na základe pozitívneho ohlasu bola pripravená ďalšia prednáška na tému "**Klasická hudba a literatúra všetkých časov**", ktorá sa zamerala na vzťah hudby a literatúry v rôznych umeleckých slohoch. Duo prednášajúcich, ktoré tvorili gitarista Ádám Pásztor a ľudový hudobník-kontrabasista András Iván, sprevádzalo študentov postupne všetkými umelecko-historickými obdobiami, od antiky po 20. storočie. Súčasťou netradičnej hodiny literatúry boli známe hudobné diela (napr. Jar z Ročných období A. Vivaldiho, Óda na radosť z 9. symfónie L. van Beethovena, predohra z opery G. Rossiniho Viliam Tell, Svitanie zo symfonickej básne Tak vravel Zarathustra R. Straussa), ako príklady z histórie dejín umenia. Kvôli veľkému záujmu sa do konca školského roka táto prednáška zopakovala ešte dvakrát.

V januári sme na popularizáciu čítania okrem hudobných prednášok využili aj ďalší druh umenia - kinematografiu. Pri príležitosti 200. výročia narodenia významného maďarského spisovateľa a dramatika Imre Madácha sa v knižnici premietal film Mar-

cella Jankovicsa "**Tragédia človeka**", ktorý vznikol podľa Madáchovej najznámejšieho diela. Prednášajúci Dávid Csiba zaujal študentov svojím pohľadom do sveta filmu a vzbudil ich záujem o rozprávanie príbehov pomocou animácie.

Pre žiakov základných škôl pripravila knižnica ďalšiu sériu netradičných hodín - **Rozprávkový zemepis**. Pani knihovníčka takto v ZŠ Zoltána Kodálya predstavila postupne tri krajiny: Grécko, Rusko a Japonsko. Základné informácie o polohe krajiny, počasí a ďalšie nezábavné fakty z učebníc boli spestrené rozličnými spô-

sobmi. Pri Grécku spoznávali tiež antických bohov, olympijské hry, pani knihovníčka im pustila aj ľudovú hudbu a prečítala im tiež grécku rozprávku. Pri informáciách o Rusku si tiež vypočuli typickú ľudovú rozprávku, naučili sa tanec kalinka a pani knihovníčka im dala ochutnať syrniki, ktoré pre nich sama pripravila. Počas spoznávania Japonska zas deti pozerali ukážky z anime rozprávok, deti sa následne pokúsili kreslením reprodukovať postavičky s typickými črtami tohto druhu animácie a vyskúšali si aj skladanie origami.

Pre podporu zdravého životného štýlu u žiakov knižnica spustila aj zábavno-vzdelávací program s názvom **Jabko či sladkosti**. Deti 4. triedy ZŠ Gyulu Szabóa si ako teoretický úvod pozreli video o dôležitosti telocviku a zdravej strave. Hodina pokračovala praktickou časťou. Pani knihovníčka ich zdvihla zo stoličiek, aby si spolu zacvičili. Ako prevenciu nezdravého stravovania žiaci zisťovali, koľko kociek cukru obsahujú pred nimi vyložené potraviny, ktoré bežne konzumujú a zráťali si, či neprekračujú odporúčaný denný príjem cukrov. Na záver so zaviazanými očami ochutnávali rôzne druhy ovocia.

V našich prednáškach budeme pokračovať aj v nasledujúcom školskom roku.

Mgr. Anett Iván Zlatarits, Žitnoostrovská knižnica v Dunajskej Strede

Foto: Archív ŽKDS

TRNAVSKÉ TÍNEĎŽERSKÉ STRETKÁ

Pritiahnúť do knižnice na pravidelné stretnutia vekovú skupinu ľudí, ktorých označujeme ako tínedžeri, nie je ľahké, ale podľa príkladu, aký máme možnosť vidieť každé dva týždne v oddelení pre deti, nie nemožné. A tak sa vždy dva piatky v mesiaci konajú v herni tínedžerské stretká. Tie si už získali sympatie viacerých chlapcov a dievčat, ktorí majú radi čítanie, knižnicu, knihy a popritom zábavu, ktorá im nielen vyčarí úsmev na tvári, no takisto precvičí ich pozornosť, pamäť

a improvizáčnej schopnosti.

Záujem zo strany tínedžerov a tínedžeriek o stretná postupom času narastá, nateraz vznikla pomerne ustálená skupina 10 až 13 ľudí, z toho zatiaľ tvoria väčšinu dievčatá. Samozrejme, nie vždy sa dá každému prísť, ale celkovo sme už v herti na tínedžerských stretnutiach privítali cez 250 účastníkov. Určite sa ale radi rozrastieme, miesta je dost.

Prvé stretnutia v mesiaci sa jeho zameranie snažíme nasmerovať na hodnotenie a čitateľské zážitky z knihy, na ktorej prečítaní sme sa vopred dohodli. Počas existencie našich stretiek možno spomenúť už niekoľko zaujímavých titulov, ktoré prešli našimi rukami a očami, napríklad knihy 15-roční od Zuzany Štelbaskej, Čudná príhoda so psom uprostred noci od Marka Haddona, Posledný medveď od Hannah Goldovej, Dievča menom Willow od Sabine Bohlmannovej alebo debatu o Guinnessovej knihe rekordov.

Druhé stretnutie pozostáva zo spoločenskej témy, o ktorej vedíme uvoľnenú diskusiu pohľadom mladého človeka, alebo sa problematika bytostne dotýka tínedžerov a ich života. „Pokecali“ sme na témy: Čo hýbe súčasným svetom tínedžerov, Rozumieme dnešným tínedžerom?, (Ne)zdravý životný štýl tínedžerov, Tínedžeri a sociálne siete a mnohé iné.

Knihovník sa s partiou mladých ľudí však nielen rozpráva, ale má pre nich pripravené aj aktivity a kvízy, ktoré sú príjemným spestrením každého jedného stretnutia. Hry na zapamätanie a bystrosť ako 20 NAJ, telefón alebo hrané scénky podľa zadania - náklady, vety na zemi, pantomíma.

Šikovnosť, pohotovosť a improvizácia tínedžerov dodávajú týmto stretnutiam pocit užitočne stráveného času a zároveň výbornej zábavy. Mladý človek tak vyplní svoje piatkové popoludnie a ako sa zvykne vraviť „spája príjemné s užitočným“.

Oddelenie pre deti veľmi teší, že tento typ podujatia si našiel pevné miesto v každomesačnom programe Knižnice Juraja Fándlyho v Trnave, a čo je ešte radosnejšie, aj v živote tínedžera. Veríme, že tak, ako sa doteraz vždy podarilo pripraviť

zaujímavé témy pre tínedžerské stretká a naplniť herňu peknou účasťou, že sa nám v tom za pomoci mladých nadšencov kníh bude dariť aj naďalej.

Bc. Ľubomír Svetlovský, Knižnica Juraja Fándlyho v Trnave

Foto: Archív Knižnice Juraja Fándlyho v Trnave

LES UKRYTÝ V KNIHE 2023 V GALANTSKEJ KNIŽNICI

Celoslovenská kampaň LES UKRYTÝ V KNIHE, zameraná na zvýšenie čitateľskej a prírodovednej gramotnosti detí prostredníctvom kníh spojila v období od 1. apríla do 26. mája 2023 s lesnými pedagógmi knižnice na celom Slovensku.

Magický 13. ročník ukryl v sebe „TAJOMSTVÁ LESA“. Okrem čítania a odhaľovania lesných zákutí deti zo škôl mali možnosť vytvárať LESNÉ HÁDANKY.

Výzvu zapojiť sa do projektu využilo 28 knižníc z celého Slovenska, v ktorých sa uskutočnilo 70 programov lesnej pedagogiky pod vedením 33 lesných pedagógov zo štátneho podniku Lesy SR a z Národného lesníckeho centra. Návštevu knižníc absolvovalo 1 679 detí z materských a základných škôl, ktoré počas 89 hodín čítali a skúmali, čo všetko v sebe les ukrýva a prečo je dôležité nechať niektoré tajomstvá neodhalené.

Jednou zo zapojených knižníc sa stala i Galantská knižnica. Od 1. apríla až do 12. mája sme v knižnici každý týždeň venovali téme „Príroda a les“ podujatia pre najmenších návštevníkov „Z ROZPRÁVKY DO ROZPRÁVKY“.

Na začiatku kampane bola v Galantskej knižnici vyhlásená súťaž Les ukrytý v knihe, do ktorej sa mali možnosť zapojiť všetky vekové kategórie detí.

No hlavným podujatím kampane Les ukrytý v knihe sa stalo stretnutie lesných pedagógov s deťmi – TAJOMSTVÁ LESA, ktoré usporadúvame v priestoroch mestského parku. Lesní pedagógovia z organizácie Lesy Slovenskej republiky predstavili v rámci

tejto akcie svoju prácu. Každý z nich mal v parku pripravené svoje stanovisko, ktoré využívali so skupinkou detí na rôzne zaujímavé aktivity týkajúce sa sveta našich lesov. Na tomto podujatí sa stretlo 100 detí vo veku od 6 – 10 rokov z materských a základných škôl mesta Galanty.

Národné lesnícke centrum – Centrum transferu poznatkov a lesnej pedagogiky zaradilo Galantskú knižnicu medzi najaktívnejšie knižnice zapojené do kampane a Galantská knižnica bola ocenená na slávnostnom vyhodnotení projektu v Krajskej knižnici Ľudovíta Štúra vo Zvolene.

Ocenenie si veľmi vážime a je aj veľkým zadosťučinením za prácu, ktorá bola v tomto prípade venovaná najmä deťom.

Už teraz vieme, že nevynecháme ani nasledujúci ročník tohto inšpiratívneho projektu.

Podujatie z verejných zdrojov podporil Fond na podporu umenia, hlavný partner projektu "Poznanie ukryté v knihe."

Zuzana Mlatecová, Galantská knižnica v Galante

Foto: Archív Galantskej knižnice v Galante

DUNAJSKOSTREDSKÉ KNIHOBÚDKY

Po vzore mnohých úspešných projektov iných knižníc sme sa rozhodli, že aj v Dunajskej Strede začneme inštalovať knihobúdky, ale súčasne sme sa snažili byť čo najoriginálnejší. Prvú sme odovzdali ešte v decembri 2022 na železničnej stanici. Dôvodom výberu tohto priestoru bol, aby bola búdka pod dohľadom a eliminovať takto možnosť jej zničenia vandalmi. Zároveň sme chceli, aby nebola vystavená poveternostným podmienkam, a takto predĺžili jej životnosť a používanie. Stoárskej firme Interier Vörbach sme za-

dali objednávku, aby sa výsledný produkt tematicky hodil do vybraného priestoru, napr. mal podobu rušňa. Páni majstri Ladislav Bachman a Ľudovít Vörös sa svojej úlohy zhostili naozaj kreatívne, čo platí nie len o výslednej podobe (k rušňu pridali aj vozeň s uhlím), ale aj o použitom materiáli. Pri svojej práci využili aj časť garníže či vrchnú časť kahanca, takže dovoľíme tvrdiť, že takúto knihobúdku inde naozaj nenájdete. Slávnostného odovzdania sa zúčastnil aj vedúci železničnej stanice, ktorý ná-

pad knihobúdky s nadšením prijal a jej inštaláciu s radosťou povolil.

V prípade druhej knihobúdky sme sa inšpirovali Galantskou knižnicou a pre jej zafinancovanie sme sa zú-

častnili 12. edície grantovej výzvy TESCO - Vy rozhodujete, my pomáhame. Vďaka hlasovaniu sme získali 2. miesto. Tentoraz sme chceli búdku umiestniť na verejnom priestore, pri niektorom detskom ihrisku. Objednávku sme zadali už osvedčenej firme a jej majstrom so zlatými rukami. Aby sme búdku niečím ozvláštnili, aj tentoraz sme pridali špeciálnu podmienku. Knihobúdku mala zároveň slúžiť aj ako krmítko pre vtáčiky. Na základe tejto požiadavky dostala búdku aj nádhernú maliarsku výzdobu, o ktorú sa postarala Irenka Bajnok. Aj v tomto prípade je výsledný produkt neopakovateľným dielom. Slávnostné odovzdanie do užívania sa uskutočnilo pod korunou stromu na konci letných prázdnin 25. augusta 2023. Prítomní boli okrem zamestnancov knižnice a pôvodcov diela aj členovia mestského zastupiteľstva a mestského úradu, zástupcovia médií a návštevníci detského ihriska.

Mgr. Ladislav Dombi, Žitnoostrovská knižnica v Dunajskej Strede

Foto: Archív ŽKDS

RFID Z EUROFONDŮ V ZÁHORSKEJ KNIŽNICI

Záhorská knižnica sa zaujíma nielen o zmodernizovanie exteriéru a interiéru knižnice, ale taktiež myslí aj na technológie, ktoré zjednodušia výpožičný proces. V roku 2021 využilo vedenie knižnice možnosť podať projekt na výzvu REACT-EU integrovaného regionálneho operačného programu v oblasti podpory udržateľnosti a odolnosti kultúrnych inštitúcií. Odpoveďou na podaný projekt bola v roku 2022 správa, že projekt uspel a technológia RFID príde v najbližších mesiacoch aj do Záhorskej knižnice. Z toho pre čitateľov vyplýva, že proces vypožičania sa zrýchli, pretože knihovník nebude musieť skenovať samostatne každú knihu zvlášť, ale postačí položiť niekoľko kníh súčasne na pracovnú stanicu. Ďalšou výhodou budú v oddeleniach bezpečnostné brány, ktoré budú detekovať neoprávnený pohyb kníh, čitatelia budú môcť využívať aj 2 samoobslužné automaty, ktoré budú umiestnené v oddelení beletrie a oddelení odbornej literatúry a nakoniec v oddeleniach pribudnú germicídne žiariče, ktoré zabezpečia hygienicky bezpečné prostredie. RFID technológia odbúra hygienicky rizikové úkony a zároveň zefektívni využívanie pracovného času knihovníkov na skutočne odborné aktivity smerujúce k čitateľom. Príchod technológie neznamena vymiznutie knihovníkov, ale zefektívnenie ich práce pre spokojnosť čitateľov. Celková hodnota investície je 64 790,97 €, výška nenávratného finančného príspevku 61 551,42 €. Projekt podporil Európsky fond regionálneho rozvoja.

Mgr. Renáta Jurechová, Záhorská knižnica v Senici

Foto: Archív Záhorskej knižnice v Senici

NOÉMI A JEJ HOSTIA PODPorená FONDOM NA PODPORU KULTÚRY NÁRODNOSTNÝCH MENŠÍCH

Galantská knižnica získala v roku 2023 finančnú podporu aj z Fondu na podporu kultúry národnostných menšín - KULTMINOR na projekt pod názvom "**Noémi a jej hostia**". Cyklus podujatí so zaujímavými osobnosťami a aktuálnymi témami v maďarskom jazyku sa uskutoční v mesiacoch september až december v spolupráci s Esterházy Restaurant v Galante priamo v priestoroch reštaurácie.

Moderátorkou podujatí je televízna a rozhlasová moderátorka Noémi Récsi, ktorá si pozvala nasledujúcich hostí:

13. 9. 2023: psychologička Tünde ELIÁŠ BOSÁK, na tému Dostatočne dobrý rodič (**Az elég jó szülő**)

11. 10. 2023: spisovateľka Angela Murinai, beseda o knihe **Mikor feltámad a szél**

8. 11. 2023: psychologička Edit Szemet, na tému Digitálny detox (**Digitális detox**)

29. 11. 2023: psychologička Erzsébet Fanni Tóth, na tému Minulosť v nás (**Bennünk élő múlt**)

3. 12. 2023: spisovateľka a vysokoškolská pedagogička Gabriella Petres Csizmadia, psychologička Tünde ELIÁŠ BOSÁK, na tému Psychológia čítania rozprávok (**A mesélés lélektana**).

*Zuzana Mlatecová, Galantská knižnica v Galante
Foto: Archív Galantskej knižnice v Galante*

FINANCOVANIE KNIŽNÍC Z PROJEKTOV FPU V OKRESOCH TRNAVA, PIEŠŤANY A HLOHOVEC

Mimorozpočtové finančné zdroje pre činnosť verejných knižníc je možné získať z Fondu na podporu umenia. Každoročne sú pre knižnice k dispozícii výzvy z podprogramu 5.1. Tento podprogram je zameraný na rozvoj aktivít knižníc, predovšetkým na komplexnú infraštruktúru knižníc, rozvoj knižnično-informačných služieb, na rozvoj a organizovanie vzdelávacích aktivít a doplňovanie knižničných fondov. Podpora je učená pre knižnice, ktoré sú evidované v Zozname knižníc Slovenskej republiky. Podprogram 5.1 Knižnice ponúkal v roku 2023 tieto dotácie:

- 5.1.1 A a 5.1.1 B – Komplexná infraštruktúra knižníc
- 5.1.2 – Vybavenie knižníc a menšia knižničná infraštruktúra
- 5.1.3 – Podujatia, vzdelávacie aktivity a odborná činnosť knižníc
- 5.1.4 – Akvizícia knižníc

V okrese Trnava bolo úspešnými žiadateľmi o dotáciu z FPU 7 knižníc, pričom dve z nich podávali projekty viac ako v jednej výzve. Knižnice z okresu Trnava získali spolu finančné prostriedky v hodnote 21 700 €. V okrese Piešťany získalo finančnú podporu z FPU 5 knižníc, pričom Mestská knižnica v Piešťanoch mala podporené 4 žiadosti v 3 rôznych dotáciách. Celkovo bolo v tomto okrese podporených 8 projektov v sumárnej hodnote 29 200 €. 4 knižnice v okrese Hlohovec získali podporu v 6. projektoch v celkovej hodnote 16 900 €. Mestská knižnica Hlohovec knižnica bola úspešná až v 3 dotáciách.

Nové knižničné priestory, regále či technické vybavenie si vďaka dotácii 5.1.2 Vybavenie knižníc a menšia knižničná infraštruktúra mohli zakúpiť Knižnica Juraja Fándlyho v Trnave, Obecná knižnica v Dolnom Dubovom, Mestská knižnica mesta Piešťany a Mestská knižnica Hlohovec.

Úspešnými žiadateľmi v dotácii 5.1.3 Podujatia, vzdelávacie aktivity a odborná činnosť knižníc boli v okrese Trnava Knižnica Juraja Fándlyho v Trnave, v okrese Piešťany Mestská knižnica mesta Piešťany a v okrese Hlohovec Mestská knižnica Hlohovec. (tabuľka 2)

Tabuľka 1. Podporené žiadosti v dotácii 5.1.2 na rok 2023

Knižnica	Názov projektu	Pridelené financie
Obecná knižnica v Dolnom Dubovom	Nábytkové vybavenie Obecnej knižnice	3 500
Knižnica Juraja Fándlyho v Trnave	Modernizácia učebne	4 500
Mestská knižnica mesta Piešťany	Knižnica ako tretie miesto II.	4 500
Mestská knižnica Hlohovec	Beletria v novom šate II.	6 000

Tabuľka 2. Podporené žiadosti v dotácii 5.1.3 na rok 2023

Knižnica	Názov projektu	Pridelené financie
Mestská knižnica mesta Piešťany	Pod' z ulice do knižnice	5 000
Mestská knižnica mesta Piešťany	Zaži knihu	2 000
Knižnica Juraja Fándlyho v Trnave	Knižnica - záhrada poznania a porozumenia	6 500
Mestská knižnica Hlohovec	Stretnutia so spisovateľmi	2 700

Doplňovanie knižničných fondov a nákup kníh pomáha knižniciam zabezpečiť dotácia 5.1.4 Akvizícia knižníc. Ide o dotáciu, do ktorej sa každoročne zapája najviac knižníc. Štruktúra žiadosti nie je taká zložitá ako v prípade ďalších dotácií v podprograme 5.1 a knihy knižnice stále potrebujú. Nedostatočné financovanie zo strany zriaďovateľa sa snažia knižnice kompenzovať žiadosťami v tejto dotácii. V Trnavskom okrese boli úspešnými žiadateľmi o financie na doplňovanie fondov Obecná knižnica v Dolnej Krupej, Miestna ľudová knižnica v Šúrovciach, Obecná knižnica v Suchej nad Parnou, Obecná knižnica Dolné Dubové, Obecná knižnica Horné Orešany a Obecná knižnica v Bohdanovciach nad Trnavou. V okrese Piešťany získali dotáciu 5.1.4 Obecná knižnica Krakovany, Obecná knižnica Moravy nad Váhom, Obecná knižnica Trebatice, Mestská knižnica Vrbové a Mestská knižnica mesta Piešťany. V okrese Hlohovec dostali finančnú dotáciu Obecná knižnica Horné Trhovište, Obecná knižnica Madunice, Mestská knižnica Leopoldov a Mestská knižnica v Hlohovci.

Tabuľka 3. Podporené žiadosti v dotácii 5.1.4 na rok 2023

Knižnica	Názov projektu	Pridelené financie
Obecná knižnica Dolná Krupá	Pokračovanie obnovy knižničného fondu	1 400
Miestna ľudová knižnica v Šúrovciach	Nákup a obnova knižničného fondu	1 400
Obecná knižnica Suchá nad Parnou	Kniha - zdroj múdrosti, naše najväčšie bohatstvo	1 400
Obecná knižnica Dolné Dubové	Knihy pre naše deti	1 000
Obecná knižnica Horné Orešany	Knižnica pre všetkých	1 000
Obecná knižnica Bohdanovce nad Trnavou	Revitalizácia knižničného fondu v roku 2023	1 000
Obecná knižnica Krakovany	Akvizícia knižničného fondu	1 200
Obecná knižnica Moravany nad Váhom	Doplnenie knižničného fondu 2023	1 500
Obecná knižnica Trebatice	Akvizícia knižničného fondu obecnej knižnice	1 000
Mestská knižnica Vrbové	Beletria a náuka pre širokú verejnosť	1 000
Mestská knižnica mesta Piešťany	Kniha - zdroj informácií	13 000
Mestská knižnica Hlohovec	Čítanie kníh je stále v obľube	3 000
Mestská knižnica Leopoldov	Nová knižnica s novými knihami	2 800
Obecná knižnica Madunice	Knižnica plná príbehov	1 400
Obecná knižnica Horné Trhovište	Aktualizácia knižničného fondu	1 000

Je evidentné, že knižnice v spomínaných okresoch majú snahu získavať finančné prostriedky na zlepšovanie svojich služieb. Celkovo bolo v Trnavskom samosprávnom kraji v roku 2023 z FPU podporených 41 projektov v celkovej hodnote 134 400 €. Tešíme sa snahe knižníc získavať financie z mimorozpočtových zdrojov a veríme, že i v ďalšom roku bude viacero z nich podporených.

DOTÁCIE FPU V ROKU 2023 V OKRESE GALANTA

Do dotačného programu Fondu na podporu umenia na rok 2023 sa opäť úspešne zapojili aj knižnice galantského regiónu. Galantská knižnica získala finančné prostriedky na tri projekty:

V podprograme 5.1.2: Vybavenie knižníc a menšia knižničná infraštruktúra bola úspešná žiadosť *Modernizácia mobiliáru knižnice v oddelení pre deti*. Projekt bol podporený sumou 7 000 €. **V podprograme 5.1.3:** Podujatia, vzdelávacie aktivity a odborná činnosť knižníc bola úspešná žiadosť *Poznanie ukryté v knihe*. Projekt bol podporený sumou 4 500 €.

V podprograme 5.1.4: Akvizícia knižníc získala Galantská knižnica na projekt *Nové knihy do knižnice* 14 000 € na nákup kníh. Do tohto podprogramu sa úspešne zapojili aj ďalšie knižnice z galantského regiónu:

Mestská knižnica Sereď – získala 2 500 €, Mestská knižnica Sládkovičovo – 1 500 € a Obecná knižnica Abraháma a Obecná knižnica Kráľov Brod získali 1 000 €.

Knižnice v okrese Galanta získali na nákup kníh 20 000 € a celkovo vo všetkých troch podprogramoch získali spolu 31 500 €.

Mgr. Darina Kráľová, Galantská knižnica v Galante

ÚSPECHY ZÁHORSKEJ KNIŽNICE PRI PODÁVANÍ GRANTOV FPU

V roku 2022 sa z Fondu na podporu umenia podarilo Záhorskej knižnici získať financie na projekty. Prvý projekt niesol názov „Klubovňa Záhorskej knižnice = miesto pre komunitu“, ktorý bol podporený financiami vo výške 3 000 €. V projekte išlo o zmodernizovanie spoločenskej miestnosti z 90. rokov na klubovňu vhodnú pre skupinové stretnutia, aktivity, podujatia, odborné školenia a občianske aktivity. Vynovením si prešlo komplet celé zariadenie od vymaľovaných stien cez nové stoly, stoličky, kaskádovité drevené se-

denie s príjemnými vankúšikmi až po koberce, novú skriňu na odkladanie pomôcok a poličky na stenách. Priestory klubovne nebude využívať len knižnica, ale aj mimovládne a neziskové organizácie, ktorým tento priestor bude poskytnutý. Otvorenie klubovne pre verejnosť sa uskutočnilo na konci októbra 2022.

Druhým podporeným projektom bola „zašívareň“ - kútik, kam sa môžu deti schovať s knihou či len tak s kamarátom. Zašívareň bola vybudovaná v oddelení pre deti a mládež s hlavnou podporou z FPU sumou 10 000 € a spolufinancovaním 5 000 €

z TTSK. Zašívareň má podobu stromov, pretože stromy symbolizujú život, prírodu a múdrosť, ktorá rastie od silných koreňov, až sa postupne rozvetvuje ako koruny stromov. Tento priestor je myslený ako vhodné miesto pre stretávanie sa nielen detí, tínedžerov, ale aj mladých ľudí, ktorí majú radi svoje súkromie. Či už s knihou alebo bez nej, je toto miesto útulným útočiskom práve pre nich. Pred podaním projektu sa realizovali viaceré stretnutia s interiérovou dizajnérkou Alexandrou Polákovou, ktorých výsledkom bol návrh zašívarene. Realizovala aj iné interiérové návrhy a zmeny v knižnici, jednou z nich bola aj klubovňa, čítareň v beletrii a študovňa v odbornom oddelení. Slávnostného otvorenia sa zúčastnil župan TTSK J. Viskupič aj primátor Senice M. Džačovský.

Aj v roku 2023 sa budú v Záhorskej knižnici diať zmeny, a to v podobe ďalšieho projektu podporeného z FPU „Beletria - moderné srdce knižnice“. Tento projekt získal finančnú podporu vo výške 10 000 € na modernizáciu vstupnej miestnosti beletrie. K modernizácii by malo prísť približne v druhej polovici roka 2023.

Odborné oddelenie

Vytopenie, ktoré sa odohralo v januári 2022, sa rozhodlo vedenie Záhorskej knižnice využiť a začať s kompletnou rekonštrukciou odborného oddelenia. Rekonštrukciou prešiel strop, podlahová krytina a zakúpilo sa kompletne nové interiérové vybavenie. Počas letných mesiacov knihovníci a pracovníci sociálneho podniku usilovne pracovali na vypratani celého oddelenia, aby sa mohli čím skôr začať stavebné práce. Po ukončení stavebných prác prišlo na rad montovanie knižničných regálov, stolov pre

knihovníkov, kaskádovitého sedenia a celý dojem doplnili pohodlné kreslá.

Čitatelia a návštevníci si môžu užívať a nasávať atmosféru úplne nového priestoru, ktorý mal slávnostné otvorenie 1. februára 2023. Financie na obnovu oddelenia odbornej literatúry vo výške 47 000 € poskytol Trnavský samosprávny kraj.

Výťah

Koncom októbra prevzala Záhorská knižnica do užívania nový osobný výťah, vďaka ktorému je knižnica úplne bezbariérová a ponúka lepšiu mobilitu nielen pre ľudí s ťažkým fyzickým postihnutím, ale aj pre starších ľudí s problémami vyjsť po schodoch a tiež pre mamičky s kočíkmi. V budove bol pôvodne iba služobný výťah, ktorý mohla obsluhovať len vyškolená osoba, teraz je už k dispozícii všetkým návštevníkom knižnice. Projekt bol financovaný z viacerých zdrojov. Jedným bola výzva z grantu Fyzická debarierizácia Ministerstva kultúry SR vo výške 10 000 € a zriaďovateľ knižnice Trnavský samosprávny kraj prispel sumou vo výške 35 000 €.

Mgr. Renáta Jurechová, Záhorská knižnica v Senici

Foto: Archív Záhorskej knižnice v Senici

PROJEKT MODERNIZÁCIA MOBILIÁRU ODDELENIA PRE DETI V GALANTSKEJ KNIŽNICI

Galantská knižnica získala v roku 2023 z Fondu na podporu umenia finančnú dotáciu na realizáciu projektu „**Modernizácia mobiliáru knižnice v oddelení pre deti**“.

Zámerom projektu bola obnova interiérového zariadenia oddelenia pre deti a modernizácia herne pre deti na oddelení, nakoľko zariadenia herne a detského oddelenia už nevyhovovalo

dnešným požiadavkám. Vďaka úspešnému projektu sme zakúpili nové moderné zariadenie, ktoré spĺňa súčasné kritériá: účelnosť, estetickosť, bezpečnosť a pohodlnosť a vytvorili sme zázemie pre trávenie voľného času, na podujatia, tvorivé dielne. Modernizáciou prostredia sa zvýši komfort používateľov i štandard poskytovaných služieb. Veríme, že modernizáciou detského oddelenia vytvoríme pohodlné a kreatívne miesto na trávenie voľného času a zvýši sa spokojnosť nielen našich detských používateľov.

Mgr. Darina Kráľová, Galantská knižnica v Galante

Foto: Archív Galantskej knižnice v Galante

TVORIVÉ DIELNE V OBECNEJ KNIŽNICI V HORNÝCH OREŠANOCH

V snahe oživiť knižnicu sme v rámci projektu Knižnica pre všetkých počas zimného obdobia v januári 2023 zaviedli tvorivé dielne pre deti vo veku od 4 do 9 rokov. Celkovo sa touto prvom zimno-jarnom kole usporiadalo šesť tvorivých dielní na rôzne témy, napríklad vtáky v zime, doplnené spievaním a čítaním tematických básní, alebo maľované čítanie, či príprava ozdôb na Veľkú noc.

V poradí šieste tvorivé dielne boli spojené aj s besedou s autorkou detských knižiek, rodáčkou Andreou Gregušovou. Andrejka deťom prečítala svoju úspešnú knihu Gréta, podľa ktorej mohli deti vidieť aj predstavenie v Divadle Jána Palárika v Trnave. Na tvorivých dielnach deti tematicky vytvárali morský svet spolu s veľrybou Grétou.

Dielničky pri knižnici vznikli aj preto, aby sa zvýšil záujem najmenších čitateľov, ich rodičov a starých rodičov o knihy a vytvoril sa priestor na trávenie voľného času, čo sa určite podarilo.

Ing. Marek Boháček, Horné Orešany

MODERNIZÁCIA UČEBNE KJF

Knižnica Juraja Fándlyho v Trnave systematicky pracuje na zveľaďovaní interiéru knižnice tak, aby vyhovoval súčasným moderným požiadavkám. Medzi najnovšie významné zmeny patrí i rekonštrukcia priestorov učebne knižnice. Knižnica podala žiadosť na dotáciu z Fondu na podporu umenia prostredníctvom výzvy 5.1.1 Komplexná infraštruktúra knižníc. Vďaka úspešnému projektu knižnica získala

pre deti a mládež, kurzy zamerané na a tablet pre seniorov, semináre a školenia pre odborných pracovníkov regionálnych a mestských knižníc. Realizácia rekonštrukcie prebehla podľa interiérovej štúdie architektov Ing. arch. Mareka Pavlecha a Ing. arch. Márie Rakúsovej, ktorí vo svojom návrhu aplikovali riešenia zodpovedajúce poslaniu a úlohám modernej knižnice a umožnili vytvorenie prostredia zodpovedajúceho požiadavkám súčasného používateľa.

V októbri 2023 boli práce úspešne ukončené a učebňa začala slúžiť prvým návštevníkom.

finančné prostriedky v hodnote 4 500 EUR a mohli sme obnoviť starý interiér učebne. Modernizácia bola zameraná na priestory knižnice, ktoré slúžia k realizácii podujatí a stretávaniu sa občanov, čím sa rozvíja charakter knižnice ako komunitného miesta. Hlavným zámerom projektu bolo učebňu dizajnovy prispôbiť k študovni regionálnej literatúry, priestor riešiť voľnejšie, variabilnejšie s možnosťou organizovania workshopov, kurzov, seminárov či školení pre špecifické skupiny návštevníkov, napr. pre workshop programovanie Photonov prácu s IT, tréningy pamäti, ako na mobil

*Mgr. Iveta Šimčíková, Knižnica Juraja Fándlyho v Trnave
Foto: Archív Knižnice Juraja Fándlyho v Trnave*

**VZDELÁVANIE
KNIHOVNÍKOV**

PRIPOMÍNAME SI 50. VÝROČIE VZNIKU ODBORNÉHO PERIODIKA KNIŽNIČNÝ SPRAVODAJCA

Počiatky vzniku odborného periodika knihovníkov - Knižničného spravodajcu (vtedy ešte Knihovníckeho spravodajca) datujeme v roku 1973. Pôvodne začal vychádzať ako odborný štvrťročník pre knižnice jednotnej sústavy okresu Trnava. Tak ako sa práca knihovníkov v priebehu rokov transformovala do dnešnej podoby, tak i toto periodikum, ktoré práve čítate,

každým rokom svojej histórie menilo grafickú a z časti aj obsahovú podobu.

Knižničný spravodaj bol obsahovo začlenený do edície Metodika. V tej dobe časopis vznikol na písacom stroji a bol tlačený pomocou cyklostylu. Od roku 1991 začal vychádzať dvakrát do roka so zmeneným názvom Knihovnícky spravodajca pre potreby siete ľudových knižníc okresu Trnava. V roku 1996 prišlo k zmene formátu (z A4 na formát A5) a začal sa vydávať pomocou počítača a tlačiarne.

V roku 1997 bola v zmysle zriaďovacej listiny Knižnica Juraja Fándlyho v Trnave poverená krajskou funkciou a s tým súvisí aj pretransformovanie spravodajcu na krajské periodikum. Mení názov a stáva sa z neho Knižničný spravodajca pre knižnice Trnavského kraja, začal vychádzať v náklade 130 ks. v roku 1998 sa náklad zvýšil až na 300 ks. Menil sa formát, až sa ustálil v roku 2007 na formáte A5, v ktorom vychádza doteraz. Od tejto grafickej úpravy vychádzal Knižničný spravodajca s logom zriaďovateľa - Trnavského samosprávneho kraja a obsahom čísla na titulnej strane. Od roku 2008 je dostupný Knižničný spravodajca aj elektronicky prostredníctvom webového sídla Knižnice Juraja Fándlyho v Trnave.

Vzhľadom na elektronickú verziu sa radikálne znížil náklad. Posledná zmena periodickej, grafickej a obsahovej stránky tohto periodika nastala v roku 2021, kedy 48. ročník vyšiel v novej

grafickej úprave. Charakteristická žltá titulná strana sa nahradila modrými odtieňmi, tlač zabezpečujú profesionálne tlačiarne na kvalitnejšom papieri a rozsah strán sa zdvojnásobil. Náklad sa navýšil, periodicita však poklesla na vychádzanie raz ročne a to v jesennom období.

Od začiatku bolo cieľom odborného knihovníckeho periodika informovať, radiť, pomáhať, a to najmä neprofesionálnym knihovníkom. Knižničný spravodajca prinášal informácie a novinky z oblasti knižničnej vedy, ktoré mohli byť prínosom aj pre obecné knižnice, aj upozornenia na legislatívne zmeny v knihovníctve. V jednotlivých ročníkoch nájdeme spravidla vždy vyhodnotenie činnosti trnavskej knižnice, ale tiež články, v ktorých sa knihovníci delia o svoje dobré skúsenosti a nápady. Spravodajca prinášal ukážkové hodiny informačnej výchovy, scenáre

k literárnym hodinám, metodické usmernenia k jednotlivým oblastiam knižničnej práce. Autori a autorky článkov upozorňovali na osobnosti a udalosti, najmä regionálneho významu, prinášali rozhovory so spisovateľmi a spisovateľkami. V súčasnosti má Knižničný spravodajca modernú podobu, nielen čo sa týka grafického dizajnu, ale aj obsahu. Slúži ako platforma na prezentáciu činnosti verejných knižníc v celom Trnavskom samosprávnom kraji. Prispievajú doňho nielen knihovníci z regionálnych, ale aj z obecných knižníc. Navzájom sa tým inšpirujeme, podporujeme a aj oceňujeme svoju prácu a snahu o skvalitnenie knižničných služieb. V rubrike Z našich knižníc knižnice v kraji informujú o svojich novinkách, už uskutočnených podujatiach, významných rekonštrukciách priestorov, personálnych zmenách, alebo úspechoch v získavaní finančných prostriedkov z grantov. V časti Vzdelávanie knihovníkov poskytujeme informácie o tejto oblasti v snahe skvalitniť prácu knihovníkov v kraji. Knižničný spravodajca prináša tiež metodické materiály pre knižnice a aj informácie Spolku slovenských knihovníkov a knižníc.

Neuveriteľných 50 rokov existencie periodika naplneného prácou a neutíchajúcim úsilím knihovníkov v kraji je príležitosťou poďakovať sa všetkým, ktorí sa pričínili o jeho zrod a úspešné 50-ročné fungovanie. Nech je tomu tak aj naďalej, milí priatelia a priateľky knihovníci!

Pri tejto príležitosti sme pripravili krátky dotazník, pomocou ktorého by sme radi získali od našich čitateľov a čitateľiek podnety a spätnú väzbu. Nájdite si, prosím,

chvíľku času a vyplňte dotazník pomocou online formuláru: <https://lnk.sk/qhq7>

Mgr. Miriam Danková, Bc. Jana Brliťová, PhDr. Ľubica Malá, KJF v Trnave

Foto: Archív knižnice Juraja Fándlyho v Trnave

40. VÝROČIE VZNIKU ČASOPISU KNIHOVNÍCKY OBZOR

V tomto roku uplynulo štyridsať rokov od vydania prvého čísla periodika Knižnícky obzor, metodicko-inštruktážneho časopisu pre knihovníkov verejných knižníc okresu Galanta.

Galantská knižnica je v zmysle svojej zriaďovacej listiny, ako aj na základe zákona o knižniciach, verejnou regionálnou knižnicou. Poskytuje knižnično – informačné služby, medzi ktoré sa radí aj vydavateľská činnosť. Táto sa postupne profilovala od 70. rokov minulého storočia, pôvodne obsahovala rôzne metodické, inštruktážne listy, ktoré slúžili na koordináciu knižničnej činnosti, príležitostné jednorazové publikácie, bibliografické letáky ako aj periodické edície metodického charakteru.

Významným medzníkom v edičnej činnosti knižnice bol rok 1984, kedy vyšlo 1. číslo časopisu Knižnícky obzor, s podnadpisom „metodicko-inštruktážny časopis pre knihovníkov okresu Galanta“. Jeho vydávanie bolo povolené Odborom kultúry ONV Galanta č. 44 zo dňa 24. 9. 1984. V úvode prvého čísla vtedajšia riaditeľka Okresnej knižnice v Galante Irena Orbanová píše: „*Milí knihovníci,... Chceli sme pre vás predovšetkým pripraviť taký materiál, ktorý bude vašim poradcom a pomocníkom a po ktorom radi siahnete pri svojej práci. Preto by sme chceli na jeho stránkach zverejňovať aktuálne námety a návody pre vašu každodennú praktickú činnosť a súčasne vás informovať o problémoch i dobrých poznatkoch knižníckeho sveta.*“

Časopis vychádzal 2 x ročne v náklade 80 exemplárov. Rozsah jednotlivých čísiel bol 14 – 18 strán s titulnou stranou, ktorej grafika sa v priebehu vydávania niekoľkokrát zmenila. Tak, ako všetky ostatné mate-

riály pred digitálnou érou, aj tento časopis sa tlačil cyklostylom, kde na každom liste papiera bola potlačená len 1 strana, ktorá bola navyše očíslovaná evidenčným číslom knižnice.

Zodpovedným redaktorom bol vždy aktuálny riaditeľ, riaditeľka: Irena Orbánová, Katarína Petrová, Lívia Gabrišová, Alžbeta Ivánová, Štefan Polák, Lívia Koleková. Redakčnú úpravu a zostavenie jednotlivých čísiel mala na starosti vždy aktuálna meto-
dička knižnice: Terézia Pethőová, Ľudmila Horváthová, Judita Kontárová, Ivana Gálusová, Zuzana Fajnorová, Darina Kráľová.

Obsah bol od prvého čísla tvorený niekoľkými základnými rubrikami, ktoré sa s menšími obmenami zachovali do súčasnosti: Organizácia a riadenie knižníc; Práca s knihou; Kronika iniciatívy; Zoznámte sa; neskôr rubriky: Informujeme vás; Kalendár výročí a udalostí na aktuálny rok; Predstavujeme Vám; profesijné a životné výročia pracovníkov; medailóny významných spisovateľov. Zaujímavosťou v prvom čísle z dnešného pohľadu je napríklad rubrika Adresár spisovateľov, z ktorého sa knihovníci mali možnosť dozvedieť adresu spisovateľa, ak by ho chceli pozvať na besedu.

Z príspevkov autorov sa dozvedáme o úspechoch jednotlivých knižníc v súťaži Budujeme vzornú ľudovú knižnicu, o legislatívnych zmenách, o kolektívnych formách práce s knihou ako v okresnej knižnici, tak aj v miestnych a mestských knižničných zariadeniach. Informácie technického, legislatívneho a evidenčného charakteru striedali príspevky o histórii knižníc, o práci jednotlivých knihovníkov. Články sa venovali aj otázke priestorov a umiestnenia knižníc, práci s poľnohospodárskou literatúrou, prieskumov čítania a doškolovania.

Autormi príspevkov boli a sú hlavne pracovníci knižnice. K pestrosti obsahu prispievajú aj knihovníčky z obecných či mestských knižníc okresu Galanta.

Tak ako celá spoločnosť, aj knižnice prešli v roku 1989 radikálnou zmenou. Došlo aj k reorganizácii knižničnej siete, miestne knižnice prešli do správy obecných úradov, zanikla súťaž BVĽK, Zväz knihovníkov sa zmenil na Spolok slovenských knihovníkov a neskôr na Spolok slovenských knihovníkov a knižníc. Po zmene územno-správneho členenia došlo k začleneniu viacerých knižníc do nových územných cel-

kov.

V jednotlivých číslach z tohto obdobia registrujeme obsahový posun: príspevky sa orientovali na najaktuálnejšie legislatívne zmeny, nové spoločenské témy a výzvy. Stratil sa inštruktážno-metodický charakter článkov, objavovali sa prebrané články z ústredných knihovníckych časopisov, priestor dostali životopisy významných spisovateľov. Veľkú plochu zaberali informácie o významných výročiach a udalostiach v kalendárnom roku. Obsahovo sa časopis sústredil viac na dianie v samotnej Galantskej knižnici. Naďalej sa však objavujú aj články o skúsenostiach obecných a mestských knižníc.

Zmeny sa netýkali len obsahu, ale aj vonkajšej úpravy, formátu a nákladu. Po opätovnom nadobudnutí právnej subjektivity v roku 1999 sa zmenil názov knižnice na Galantská knižnica. Názov časopisu zostal bez zmeny, no podnázov znel: Metodicko-inštruktážny časopis pre knihovníkov verejných knižníc galantského okresu. Formát sa zmenšil z veľkosti A-4 na formát A-5 a inovovala sa obálka. Prechodom k počítačovému spracovaniu časopisu sa otvorila možnosť obohatiť obsah časopisu aj o fotografie.

Súčasná podoba Knižníckeho obzoru využíva možnosti digitálnej tlače a moderných technológií. Časopis má formát A5, počet strán 26-30, je plnofarebný, grafickú úpravu vykonáva profesionálna grafička – výtvarníčka Eva Máthé. Vychádza dvakrát ročne a obsah tvoria rubriky: Novinky pre knihovníkov, Aktuálne informácie z regiónu, Osobnosti, Podujatia, rubrika Rôzne. Jednotlivé príspevky dokumentujú dianie v knižniciach, legislatívu, komentujú ročné štatistické výkazy knižníc, ale dozvedáme sa napríklad aj o najčítanejších knihách, o úspešných projektoch ako aj ce-

loslovenských knižničných podujatiach. Zostavovateľkou je metodička Galantskej knižnice Darina Kráľová, autorkami príspevkov sú spravidla knihovníčky Galantskej knižnice, ako aj knižníc okresu Galanta. Pri pohľade na uplynulých štyridsať rokov existencie tohoto nášho knihovníckeho periodika môžeme konštatovať, že hoci jeho obsah, forma aj vonkajšia podoba sa vplyvom rôznych okolností počas rokov menili, základná idea, ktorú vyjadrila pani riaditeľka Irena Orbanová v jeho prvom čísle v roku 1984, a to: „*Chceli sme pre vás predovšetkým pripraviť taký materiál, ktorý bude vašim po-*

radcom a pomocníkom a po ktorom radi siahnete pri svojej práci“ sa naplnila a časopis má všetky predpoklady byť poradcom, pomocníkom a dokumentaristom našich knihovníkov aj v ďalších rokoch.

Mgr. Lívia Koleková, riaditeľka Galantskej knižnice v Galante

Foto: Archív Galantskej knižnice v Galante

KNIŽNICE SENIOROM II

Knižnica Juraja Fándlyho v Trnave v spolupráci s Krajskou pobočkou Spolku slovenských knihovníkov a knižníc v Trnave zorganizovala 7. júna na pôde Trnavskej univerzity v aule Pazmáneum 2. ročník odborného vzdelávania pre knihovníkov pod názvom Knižnice seniorom II. Seminár pre odbornú verejnosť, ktorý podporil Fond na podporu umenia, bol primárne zameraný na prípravu podujatí pre seniorov. Seniori tvoria totiž najpočetnejšiu skupinu návštevníkov verejných knižníc. Sú neoddeliteľnou súčasťou každej knižnice, so záujmom vyhľadávajú knihy nielen v oddelení beletrie, ale i v odbornom oddelení, pretože napriek veku sú „hladní“ po nových poznatkoch. Taká je naša skúsenosť. Sú výnimočnou skupinou všetkých knižníc. Nielenže knižnicu pravidelne navštevujú, často sú to práve oni, ktorí zoberú svoje vnúcatá do knižnice a otvárajú vzťah dieťaťa s knihou.

Sú však knižnice dostatočne pripravené pre vzdelávanie seniorov? Vnímajú fyzické a aj kognitívne potreby pri príprave podujatí pre túto skupinu našich návštevníkov? Práve preto sme sa rozhodli usporiadať pre knihovníkov z nášho kraja takéto odborné podujatie.

Na úvod privítal účastníkov a účastníčky riaditeľ Knižnice Juraja Fándlyho v Trnave Ing. Pavol Tomašovič, ktorý svojimi slovami načrel aj do problematiky práce so seniormi. Prednáškový blok následne otvorila Ing. Klára Nehodová zo Zemědělské univerzity v Prahe, ktorá predstavila možnosti vzdelávania seniorov prostredníctvom Virtuálnej

Univerzity tretieho veku. Táto forma vysokoškolského vzdelávania prostredníctvom online kurzov je obľúbenou a rozšírenou formou vzdelávania v Česku a v súčasnosti sa začína implementovať aj do knižníc na Slovensku. Online výuka však prebieha v tzv. konzultačných strediskách, ktorými sú zväčša knižnice. Je potrebné, aby mali počítačové študovne a prístup na internet. Dopašial absolvovalo túto formu vzdelávania 6 773 seniorov v Česku a 91 v našej krajine.

Druhý príspevok predniesla Zdeňka Adlerová z Knižnice Karla Dvořáčka vo Vyškove. Pani Adlerová je certifikovaná trénerka pamäti a knihovníkom okrem Českej spoločnosti pre tréning pamäti a mozgový jogging predstavila aj aktivizačné programy pre seniorov, ktoré organizujú v knižnici vo Vyškove. Medzi nimi aj Akadémiu tretieho veku, kurzy angličtiny prípadne klub priateľov knižnice.

Mgr. Alexandra Palkovič z Centra Memory z Bratislavy predstavila knihovníkom kreatívne metódy vo vzdelávaní dospelých a seniorov. Predviedla, ako robiť tréning pamäti inak, ako priniesť seniorom multisenzorickú aktivitu a v neposlednom rade ako priblížiť seniorom kreativitu prijateľným spôsobom. Centrum Memory navyše organizuje na Slovensku certifikované kurzy pre trénerov pamäti a pomáha touto edukáciou lektorov zvyšovať povedomie o potrebe kognitívnych cvičení v seniorskom veku.

Doobedňajší prednáškový blok uzatvoril Mgr. Michal Koricina, PhD. s prednáškou o gamifikácii, a teda ako využiť hry vo vzdelávaní seniorov. Účastníkom predstavil, čo prináša tento druh vzdelávania, a čo nezabudnúť pri plánovaní edukačnej hry pre seniorov.

Poobede seminár pokračoval praktickým dvojhodinovým workshopom Zdeňky Adlerovej, počas ktorého účastníci absolvovali hry s pamäťou. Bonusom bola pozvánka aj na pozorovanie praktickej hodiny hier s pamäťou, ktorej sa zúčastnili priamo seniori nasledujúci deň v priestoroch záhradnej čítárne Knižnice Juraja Fándlyho v Trnave.

Semináru Knižnice Seniorom II sa zúčastnilo 52 knihovníkov, ktorí si, podľa ich vlastných slov, odniesli mnoho inšpiratívnych poznatkov.

Mgr. Miriam Danková, Knižnica Juraja Fándlyho v Trnave

Foto: Archív Knižnice Juraja Fándlyho v Trnave

**SPOLOK
SLOVENSKÝCH
KNIHOVNÍKOV
A KNIŽNÍC**

TRNAVSKÁ POBOČKA SSKK

Trnavská pobočka SSKK vstúpila po voľbách v roku 2022 do nového volebného obdobia postupným naplňaním plánu činnosti na rok 2023. Už vo februári sme vyskúšali používateľský potenciál čerstvo skolaudovanej záhradnej čítárne Knižnice Juraja Fándlyho s podujatím Komunita, rodina a spoločnosť. Privítali sme Týždeň slovenských knižníc a 8. marec sme venovali ženám prostredníctvom podujatia Žena v priebehu vekov. O trnavskej Noci s Andersenom referuje jeho koordinátorka Mirka Danková v tomto čísle spravodajcu. Tohtoročné in-

formačné vzdelávanie sme opäť venovali seniorom. Na dvojdnovom seminári a workshope nám lektori predstavili možnosti aktívneho života seniorov. Na slávnostnom otvorení záhradnej čítárne sme dostali príležitosť oceniť ďalšie významné knihovnice osobnosti a inštitúcie, menovite Janu Briľovú, Zuzanu Halászovú, Janu Pífkovú, Máriu Tóthovú, Galantskú knižnicu, Knižnicu Juraja Fándlyho a Žitnoostrovskú knižnicu v Dunajskej Strede. Všetkým oceneným srdečne blahozeláme !

V týchto chvíľach už intenzívne premýšľame nad obsahom budúceho roka.

Staňte sa aj vy jeho kreatívnym spoluautorom a dajte nám o svojich predstavách o činnosti pobočky vedieť. O plánoch budeme hovoriť konkrétne na decembrovej výročnej členskej schôdzi.

Verím že spoločnými silami sa nám podarí prežiť ďalší, zaujímavými aktivitami naplnený rok.

*PhDr. Zuzana Martinkovičová
predsedníčka Krajskej pobočky SSKK v Trnave*

EXKURZIA DO UHERSKÉHO HRADIŠŤA A OSTROŽSKEJ NOVEJ VSI INŠPIRATÍVNA NÁVŠTEVA DVOCH KNIŽNÍC

Krajská pobočka Spolku slovenských knihovníkov a knižníc v Trnave opäť pripravila pre svojich členov príťažlivé podujatie: v stredu 13. septembra 2023 sme sa vybrali na odbornú exkurziu na Moravu - do Uherského Hradišťa a Ostrožskej Novej Vsi. Vedúcimi exkurzie boli PhDr. Helena Laczová a Benjamína Jakubáčová. Krátko po 8.00 hod. odchádzal autobus pod vedením skúseného šoféra zo železničnej stanice v Trnave. Celkovo nás bolo 41 z rôznych knižníc Trnavského kraja. Počasie sa vydarilo, slnko hrialo a cesta nám rýchlo ubiehala.

Dopoludnie sme zavítali do Knižnice Bedřicha Beneše Buchlovana v Uherskom Hradišti. Od roku 1951 sídli v budove niekdajšej synagógy. V rokoch 1998 – 2004 bol objekt postupne celkovo zrekonštruovaný. V roku 2001 bola podľa výsledkov prieskumu fragmentov pôvodných omietkových vrstiev vonkajšia fasáda omietnutá na červeno, neskôr však bola farba zmenená na modrú. Priestor haly je v súčasnosti rozdelený na viaceré poschodia, do interiéru je zakomponované vo vertikálnej osi kupoly vretenovité schodisko a uprostred neho sa v sklenenom osembokom tubuse nachádza výťah. Tiež bol o 180° obrátený vstup do budovy a podkrovie bolo nápadito využité pre detské oddelenie. Bezbariérový pohyb je možný v štyroch z piatich oddelení. Od roku 1992 nesie knižnica meno Bedřicha Beneša Buchlovana – spisovateľa, básnika, prekladateľa, bibliofila, knihovníka a vlastivedného pracovníka. V knižnici nás srdečne privítal jej riaditeľ Mgr. Radovan Jančár a pracovníčky – Mgr. Barbora Urbánková (vedúca oddelenia služieb), Mgr. Šárka Brázdová (z oddelenia pre dospelých) a Bc. Markéta Petrů (vedúca oddelenia regionálnych služieb a zástupkyňa riaditeľa). Mali pre nás pripravenú prezentáciu o knižnici a odpovedali na mnohé zvedavé otázky účastníčok exkurzie. Knižnica je verejná s univerzálnymi knižničnými fondmi a je aj regionálnym centrom knižníc okresu Uherské Hradištie. Na území kráľovského mesta Uherské Hradištie sa nachádzajú i jej ďalšie štyri profesionálne pobočky a dve malé neprofesionálne pobočky sú v miestnych častiach Véska a Míkovice. Celkovo má knižnica 28 zamestnancov. Vlni mala 6 544 zaregistrovaných

čitateľov a uskutočnilo sa v nej 466 kultúrnych akcií pre verejnosť ako výstavy, koncerty, prednášky, besedy, workshopy či vzdelávacie programy pre deti, dospelých i seniorov. Knižnica ponúka aj ďalšie atraktívne služby, napr. požičiavanie elektronických kníh, stolových hier, tematických kufríkov, tabletov, čítačiek elektronických kníh, diek, vankúšov, dáždnikov a i. Možno v nej využiť aj samoobslužný pult (selfcheck), familiárne nazvaný Bedřich.

Po návšteve Knižnice Bedřicha Beneše Buchlovana sme mali voľný program, hodinku sme si odpočinuli v Uherskom Hradišti. Potom sme sa autobusom presunuli do Ostrožskej Novej Vsi. Tamojšia miestna knižnica vyzerá zvonku maličká, no zdanie klame – jej priestory sú pomerne rozsiahle. Previedla nás po nich ochotná knihovníčka Hana Uherková. Knižnica sa nachádza v centre obce. V roku 2019 bola postavená nanovo, ako aj obecný úrad a pošta. Budova je skvele architektonicky riešená a je úplne bezbariérová, čo ocenia napríklad čitatelia – vozíčkari alebo mamičky s kočíkmi. Veľmi obľúbená

u detí je magnetická „čmáracia“ stena. Súčasťou knižnice je aj galéria (výstavná sála), v ktorej sa konajú výstavy umeleckých diel, prednášky či besedy. Služby knižnice každoročne využije okolo 4 500 návštevníkov. Neškôr medzi nás prišla i starostka obce

Ing. Jaroslava Bedřichová

a tiež nám porozprávala veľa zaujímavého, napríklad, že obec Ostrožská Nová Ves postavila novú knižnicu z vlastných prostriedkov. Účastníčky exkurzie položili knihovníčke i starostke veľa doplňujúcich otázok.

Čas letel veľmi rýchlo a o 14.00 hod. sme vyrazili na cestu domov. O dve hodinky sme boli v Trnave, kde sa náš výlet skončil. Exkurzia bola veľmi inšpiratívna a budeme na ňu spomínať ešte dlho. Tešíme sa na ďalšie podujatia Krajskej pobočky Spolku slovenských knihovníkov a knižníc v Trnave.

Mgr. Ružena Šípková, členka SSKK, poetka a publicistka

Foto: Archív Knižnica Juraja Fándlyho v Trnave

Metodické materiály pre knižnice

**Metodický materiál, ktorý vydal Knižničný inštitút SNK.*

Autor: Mgr. Nikola Kianicová

**Metodický materiál, ktorý vydal Knižničný inštitút SNK*
Autor: Mgr. Jana Skalicová

Knižničný spravodajca. Časopis pre verejné knižnice TTSK

Ročník 50, číslo 1, rok 2023

Edícia Metodika. Vydáva Knižnica Juraja Fándlyho v Trnave

Dátum vydania: december 2023

Vychádza 1x ročne

Zodpovedný redaktor: Pavol Tomašovič

Redakčná rada: Mária Danková, Emília Dolníková, Ľubica Malá, Renáta Jurechová, Darina Kráľová, Ladislav Dombi

Neprešlo jazykovou úpravou. Redakcia časopisu si vyhradzuje právo krátenia, resp. úpravy príspevkov
Rozsah: 48 s.

Nepredajné

Redakčná úprava: Mária Danková, Ľubica Malá, Emília Dolníková

Grafická úprava a spracovanie: Mária Danková a Váry s.r.o.

Náklad: 210 ks

Registrácia: MK SR EV 3657/09 ISSN 1339 - 4991

